

Glasilo krajevne skupnosti Šmihel

ŠMIHELČAN

Letnik 17 • december, 2025

Drage krajanke in dragi krajani,

novo leto naj vam odpre vrata v nove priložnosti, zdravje, zadovoljstvo ter pogum za uresničevanje vaših sanj. Naj bo leto, ki prihaja, polno dobrih zgodb, sodelovanja in medsebojnega razumevanja v naši skupnosti.

Z iskrenimi željami in hvaležnostjo za vse, kar skupaj ustvarjamo, vam voščimo:

Vesele božične praznike ter srečno, zdravo in uspešno novo leto 2026!

Vaši člani sveta krajevne skupnosti

Glasilo ŠMIHELČAN
Letnik: 17, december 2025
Izdajatelj:
Krajevna skupnost Šmihel

Urednica:
Vlasta Šmajdek

Lektoriranje:
Monja Pust

Oblikovanje:
Ivo Šteblaj

Tisk:
Tiskarna Vesel Novo mesto

Naklada:
600 izvodov

- 3 Uvodnik predsednice Sveta KS Šmihel Vlaste Šmajdek
- 4 Nagovor župana Gregorja Macedonija
- 5 Novo v KS
- 5 Varna pot - od Bajčeve ulice do Dijaškega in študentskega doma
Novo mesto
- 5 Menjava cestnih svetilk na Krajčevi ulici in Krallovi ulici
- 6 Preplasteno vozišče od uvoza za Košenice do železniške proge v
dolžini okoli 100 m
- 6 Zunanja ureditev zelenice v KS Šmihel
- 7 Projekti v teku
- 7 Izgradnja južne zbirne ceste
- 7 Reševanje prostorske stiske OŠ Šmihel
- 7 Komunalno urejanje OPPN Regrške Košenice 2 - 1. faza
- 8 Plan dela
- 9 Prispevki institucij v KS
- 9 Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost OŠ Šmihel
- 9 25 let rastoče knjige
- 10 Medijski center OŠ Šmihel
- 11 OŠ Dragotina Ketteja Novo mesto je praznovala 70 let
- 12 Delovna terapija na domu
- 12 Svetovni dan delovne terapije v DSO Novo mesto in izid knjige
Rastoče miselne poti
- 13 Šolski center Novo mesto, Višja strokovna šola
- 14 Šmihelski dijaški in študentski dom
- 15 Dogodki v župniji, ki povezujejo
- 16 Prispevki društev
- 16 PGD Šmihel
- 17 20 – letnica delovanja Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine
in Posavja v prostorih v Šmihelu
- 17 KORK Šmihel
- 19 Naši devetdesetletniki
- 19 Marija Vesel
- 19 Ivan Šmajdek
- 21 Predstavitev krajanov
- 21 Iz Šmihela v Tibet
- 23 Ana Vidmar
- 24 Skupaj ustvarjamo bolj povezan Šmihel
- 25 Novo v športu
- 25 Ski servis Koprivnik
- 26 Prevent – center športa in rehabilitacije
- 27 Spomini starega škrjančana
- 27 O ciganskih in romskih naseljih
- 29 Profesorja Bačar in Dodič
- 30 Črne točke
- 32 Izlet krajanov Šmihela dne 29. 11. 2025
- 34 Obvoznica Šmihel
- 34 Sadni kruh

Obvestilo o obveščanju krajanov KS Šmihel

Spoštovani.

Vaše pobude in obvestila bomo sprejemali na elektronski naslov: ks.smihel@novomesto.si.

Prav tako vas vljudno prosimo, da nam na isti naslov posredujete svoje elektronske naslove, če želite, da vam redno posredujemo naša obvestila in informacije o delu Krajevne skupnosti Šmihel.

Spremljajte naše delo tudi na uradni spletni strani Mestne občine Novo mesto: www.novomesto.si (Krajevne skupnosti).

Hvala za sodelovanje in aktivno vključevanje v življenje naše skupnosti.

Svet Krajevne skupnosti Šmihel

Naj nas v prihodnjem letu vodi misel: »Skupnost ni samo to, kar imamo, temveč to, kar skupaj ustvarimo«

Drage krajanke, dragi krajani, spoštovani prijatelji Šmihela,

december je poseben čas. Je čas, ko se leto počasi poslavlja in nas objame praznična toplina. Je čas luči, ki razsvetlijo naše ulice in domove ter čas želja, ki jih nosimo v srcu – želja po zdravju, miru, povezanosti in lepši prihodnosti. V tem mesecu se spomnimo, kako dragoceno je, da živimo v skupnosti, kjer si stojimo ob strani. December nas uči hvaležnosti za vse, kar smo skupaj dosegli in nas spodbuja, da si upamo sanjati nove sanje.

Vesela sem, da sem dobila možnost, da vas danes nagovorim kot predsednica Sveta naše krajevne skupnosti. Čeprav se mandat Sveta KS v sedanji sestavi naslednje leto izteka, sem ponosna, da smo v tem letu skupaj premaknili stvari, ki so več let stale. V največje zadovoljstvo mi je, da se je za naše šolarje, dijake in sprehajalce odprla nova, varna in prijetnejša pešpot, ki povezuje Bajčevo ulico z območjem šolskega centra. To je bil projekt, ki je dolgo čakal na uresničitev. Zahvaljujemo se Mestni občini Novo mesto, ki je prisluhnila naši dolgoletni želji in omogočila ureditev te varne in pomembne povezave, ki sicer potrebuje še razsvetlavo in boljšo utrditev. To je dokaz, da lahko s spoštljivo komunikacijo in s skupnimi močmi dosežemo spremembe, ki pomenijo veliko za vsakdan krajanov vseh generacij.

Čisto nov projekt, ki smo si ga zamislili v Svetu KS, je ureditev zelenice z informacijsko tablo ob avtobusni postaji, ob uvozu na ulico Ob Težki vodi. Projekt bo zagotovo prispeval k bolj prijetnemu in urejenemu prostoru, hkrati pa bo tabla obiskovalcem ponudila koristne informacije. Upamo, da projekt zaživi do konca leta in bomo spomladi že sedeli na klopci pod že zasajeno lipo.

Naša skupnost je velika, povezana in živahna. Prav zato si zasluži tudi osnovne storitve, ki olajšajo vsakdan. Žal še vedno nimamo trgovine, ki bi bila blizu in dostopna vsem – trgovine, ki si jo tako velika skupnost zasluži. To ostaja ena od naših skupnih želja za prihodnost, saj trgovina ni le prostor nakupa, temveč tudi prostor srečevanja, druženja in občutka domačnosti.

V svetu krajevne skupnosti sodelujemo kot ekipa, ki se trudi prisluhniti krajanom in uresničiti njihove pobude. Ob tem z veseljem spremljamo projekte Mestne občine Novo mesto, ki so povezani z našo krajevno skupnostjo. Ti načrti dopolnjujejo naša pričakovanja in kažejo, da se naš kraj sodobno razvija v sodelovanju z mestno občino.

V svetu krajevne skupnosti si želimo večjega sodelovanja in povezanosti s krajani, zato načrtujemo posodobitev obveščanja tudi preko družbenih omrežij in elektronske

pošte. Vabimo vas, da spremljate naše delo tudi na spletni strani Mestne občine Novo mesto – krajevne skupnosti, kjer so objavljeni zapisniki sej sveta KS Šmihel. Želimo si več odprtosti, več druženja, več idej, zato vas vabim, da nam na elektronski naslov (ks.smihel@novomesto.si) ali po pošti pošiljate predloge za dogodke in projekte, ki bodo še bolj povezali naš kraj.

Naše želje za prihodnost so jasne: prometna razbremenitev naselja z obvoznico in zbirno cesto, več kolesarskih povezav, trajnostna mobilnost z novimi avtobusnimi postajališči, sanacija cest in pločnikov ter prenova mrliške vežice. Posebej želim poudariti še pomen sobivanja z romsko skupnostjo – verjamem, da lahko naše romsko naselje (ponovno) postane vzor v jugovzhodni Sloveniji.

V naši krajevni skupnosti imamo, poleg gospodarskih družb z različno dejavnostjo, tudi pomembne institucije, ki bogatijo naš kraj: Šolski center Novo mesto, Osnovno šolo Šmihel, Dom starejših občanov Novo mesto, OŠ Dragotina Ketteja Novo mesto, Dijaški in študentski dom Novo mesto, Zavod Friderika Ireneja Barage ter Župnijo Novo mesto - Šmihel z lepo farno cerkvijo. Res živimo v kulturno bogatem in lepem delu Novega mesta, kjer se prepletajo znanje, skrb in tradicija.

Drage krajanke in krajani, prijatelji Šmihela – naj bo to glasilo odsev naše povezanosti, naših dosežkov in naših sanj. Naj nas praznični dnevi spomnijo, da je največja moč naše skupnosti v tem, da stopamo skupaj, da se poslušamo in da gradimo prihodnost, v kateri se bo vsak počutil doma. Želim vam mirne praznike, polne topline, ter zdravo in uspešno novo leto 2026.

*Vlasta Šmajdek,
Predsednica Sveta KS*

Dragi krajan in krajanke Krajevne skupnosti Šmihel,

pred nami je leto 2026 – leto, v katerem bomo z roko v roki stopili na naslednjo stopničko razvoja naše občine in vaše krajevne skupnosti. Letos smo skupaj praznovali 660 let Novega mesta, za naše nadaljnje sodelovanje postavili močne temelje in se složno usmerili k skupnemu dobremu. V Krajevni skupnosti Šmihel bomo še naprej skupaj odločali o lokalnih prioritetah. Letos smo tako uspešno začeli z gradnjo prizidka k Osnovni šoli Šmihel, kjer bomo že v prihodnjem šolskem letu 400 učencem namenili dodatne učilnice in kuhinjo z jedilnico, z novim dvigalom pa poskrbeli za gibalno ovirane. Napredujemo tudi z ostalimi projekti, kot sta načrtovanje razširitve ulice Ob Težki vodi s površinami za pešce in podaljšanjem večnamenske poti ob Težki vodi do Mordaxovega sprehajališča, v ospredju pa je predvsem začetek priprave projektne dokumentacije za izgradnjo južne zbirne ceste. Z novo povezovalno cesto bomo povezali nedavno prenovljeno državno Šmihelsko cesto oziroma načrtovano novomeško zahodno obvoznico z Belokranjsko cesto ter razbremenili mestno prometno omrežje. Nova povezava bo nujna podpora obstoječim in prihodnjim stanovanjskim ter poslovnim gradnjam na tem območju, opremljena pa bo tudi z ureditvami za pešce in kolesarje. Našemu trudu za izboljšanje prometne infrastrukture se je pridružila tudi država, ki je začela postopek izbire projektanta bodoče šmihelske obvoznice od križišča z Lebanovo ulico do navezave na zahodno obvoznico.

Tudi v širšem smislu izvaja Mestna občina Novo mesto številne investicije. V letošnjem letu smo zagnali tri ključne investicije, ki bodo preoblikovale srce našega mesta. Začela se je težko pričakovana prenova Narodnega doma – stavbe, ki bo novo kulturno središče z večnamensko dvorano in stalno razstavo o velikanu našega mesta, olimpijcu Leonu Štuklju. Prav tako napreduje preobrazba mestne tržnice, ki bo postala novi dom lokalnih pridelovalcev, obrtnikov in obiskovalcev s sodobno urejenim prostorom za tržno dogajanje. Pomembna izboljšava cestne infrastrukture je rekonstrukcija mestne vpadnice Seidlove ceste, kjer smo prvi odsek že prenovili, v prihodnjih mesecih pa bo še na naslednjem odseku obnovljeno vozišče, nadgrajena komunalna infrastruktura in izboljšana prometna varnost za pešce in kolesarje.

Hkrati ne pozabljamo na tiste, ki šele vstopajo v družbeno življenje naše lokalne skupnosti in zato aktivno vlagamo v šolstvo in predšolsko vzgojo. V teku sta tako izgradnji prizidkov k Osnovni šoli Šmihel in Vrtcu Labod, medtem ko smo v prenovljeni stari šoli v Gabrju letos že odprli nov vrtec Cvetnik. Otrokom smo zagotovili urejene in sodobne pogoje tako za učenje kot igro, enako snujemo v Mrzli dolini in Podbrezniku. Ravno tam smo občanom že v začetku leta predali pet blokov s skupno 186 stanovanji, med drugim tudi takšnimi, ki so prilagojena gibalno oviranim.

Načrtujemo pa tudi že nadaljnje projekte, ki bodo v izvedbi v prihodnjem letu. Kot pomembno ureditev javnih površin za širši krog občanov prepoznavamo urejanje Urbanega parka Loka. V enotno celoto bo povezal šport, rekreacijo in obrečni prostor z neposrednim dostopom do reke Krke. Pospešeno bomo še naprej vlagali v najbolj prometne in tranzitne novomeške ceste s celovito prenovno Šmarješke ceste ter Jakčeve in Ragovske ulice, v vseh primerih pa poleg celovito prenovljenega cestišča in komunalne infrastrukture zagotovili varne površine za pešce in kolesarje.

Krajan in krajanke, vstopimo v leto 2026 z entuziazmom in zavedanjem, da lahko veliko dosežemo – ne le z obsežnimi projekti, temveč z vsakodnevnim sodelovanjem, s prijaznim pogledom drug na drugega in z mislimi, usmerjenimi k dobremu jutri. Naj bo leto pred nami čas dosežkov za vse generacije in utrjevanja skupnosti, ki je ponosna nase. Želim vam vesele božične praznike in miren prehod v novo leto, ki naj bo prežeto z ustvarjalno energijo!

*Gregor Macedoni,
župan Mestne občine Novo mesto*

Varna pot - od Bajčeve ulice do Dijaškega in študentskega doma Novo mesto

V sodelovanju z Mestno občino Novo mesto se je na pobudo Sveta KS Šmihel letos končno uredila dolgo pričakovana pešpot med Bajčevo ulico ter Dijaškim in študentskim domom Novo mesto, ki služi kot bližnjica za pešce iz Šmihela proti Šolskemu centru Novo mesto. Na Bajčevi ulici je označen pas za pešce in razširjen del cestišča, s čimer je še dodatno izboljšana varnost pešcev – to je konkretna izboljšava, ki zmanjšuje tveganje hoje po ozkem vozišču. Strokovnim sodelavcem na Mestni občini Novo mesto se zahvaljujemo za sodelovanje in ureditev pešpoti in ker so prisluhnili željam krajanov, da se je po več letih pričakovanja varna pot uredila. Na novo urejeni pešpoti bi si v KS Šmihel želeli, da se na poti predvsem zaradi varnosti pešcev v večernih in zgodnjih jutranjih urah pot opremi z javno razsvetljavo: osvetljena pot ne pomeni le večje varnosti v temnejših urah dneva, ampak tudi občutek prijaznejšega in bolj dostopnega prostora za vse. Je pa pešpot lep primer, kako lahko lokalna skupnost

skupaj z občino poskrbi za varnost svojih prebivalcev. Vse pešce, predvsem dijake, vabimo, da novo pešpot uporabljajo za varnejšo pot v šolo in se tako izognejo hoji po ozkem vozišču.

Nevarna pot za pešce po ozkem cestišču

Varna pešpot

Menjava cestnih svetilk na Krajčevi ulici in Krallovi ulici

Iz Urada za infrastrukturo, Oddelka za promet in mobilnost Mestne občine Novo mesto, smo bili krajanje Šmihela seznanjeni o menjavi cestnih svetilk na Krajčevi ulici in Krallovi ulici, saj predhodno nameščene cestne svetilke niso bile skladne z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10, 46/13 in 44/22-ZVO-2). Zamenjavo je izvedel koncesionar za vzdrževanje javne razsvetljave v Mestni občini Novo mesto. Uredba namreč določa, da morajo nove svetilke omogočati zmanjšanje svetlobnega toka na ustrezne vrednosti – med 22. in 24. uro ter med 4. in 6. uro svetilke delujejo pri 50 % svetlobnega toka, med

24. in 4. uro pa pri 30 %. Zaradi tega je svetloba v določenih nočnih urah opazno šibkejša, kar pa je skladno z veljavnimi predpisi in usmeritvami za zmanjševanje svetlobnega onesnaževanja.

Preplasteno vozišče od uvoza za Košenice do železniške proge v dolžini okoli 100 m

V Družbi za državne ceste (DRSI) se je ugodilo prošnji Sveta KS Šmihel in preplastilo odsek državne ceste R3-664 odsek 2501 Gaber – Uršna sela – Novo mesto od km 19,940 do km 20,080 v dolžini 140 m.

Zunanja ureditev zelenice v KS Šmihel

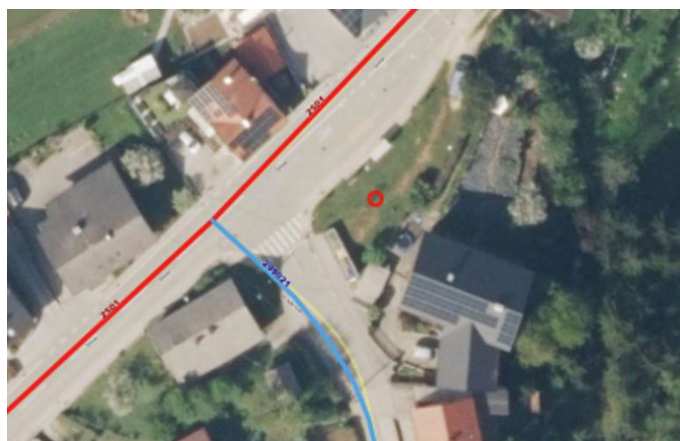
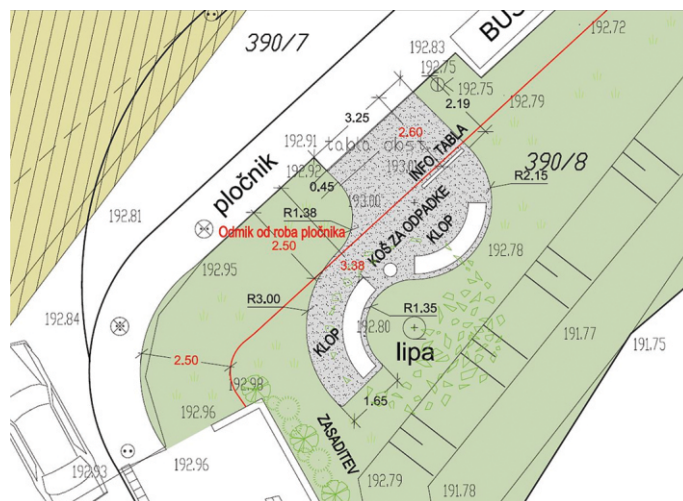
V Krajevni skupnosti Šmihel smo začeli s pomembnim projektom, ki bo polepšal naš skupni prostor. Na zemljišču ob avtobusnem postajališču ob šmihelski cesti in uvozu za ulico Ob Težki vodi urejamo zelenico na zemljišču s parc. št. 390/8, k. o. 1484 Šmihel pri Novem mestu, ki bo postala prijeten kotiček za druženje in počitek.

Projekt vključuje:

- postavitve informacijske table,
- postavitev polkrožne klopi pod že zasajeno lipo,
- ureditev dostopa za krajanje s peščenim nasutjem.

Za izvedbo smo pridobili vso potrebno dokumentacijo in soglasja pristojnih služb. Izbrani izvajalci so že začeli z deli, ki lepo napredujejo.

Verjamemo, da bo nova ureditev prispevala k večji urejenosti našega kraja in prijetnejšemu bivanju vseh nas. Upamo, da bodo dela zaključena do konca letošnjega leta.

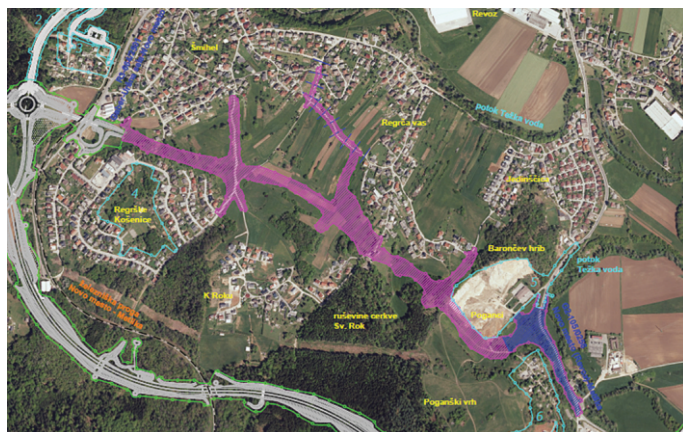
Projekti v teku

Vlasta Šmajdek,
Predsednica Sveta KS

Izgradnja južne zbirne ceste

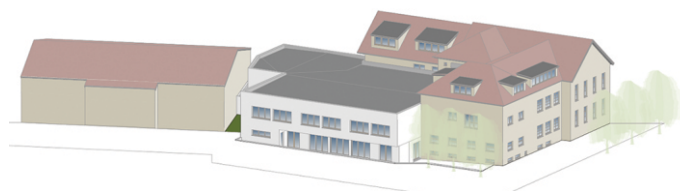
Mestna občina Novo mesto je začela aktivnosti za južno zbirno cesto - povezava državne Šmihelske ceste oziroma načrtovana novomeška zahodna obvoznica z Belokranjsko cesto. Nova povezava bo dolga 3,8 kilometra.

Po izdelavi projektne dokumentacije, ki bo potekala do konca leta 2026, in uskladitvi z upravljavci državnih cest (DRSI, pod okriljem ministrstva za infrastrukturo), bodo sledili postopki javnega naročila za izbiro izvajalca gradnje. Gradnja bo potekala fazno, v skladu z načrti in pridobivanjem zemljišč, njena časovnica pa bo znana po zaključenem projektiranju.

Reševanje prostorske stiske OŠ Šmihel

Osnovna šola Šmihel, ki je lani obeležila 160-letnico delovanja, se že dlje časa spopada s prostorsko stisko, ki so jo do zdaj reševali tudi z izvajanjem pouka v prostorih izven matične šolske stavbe, zato je Mestna občina Novo mesto uspešno začela izgradnjo prizidka k OŠ Šmihel, ki se bo končala v prihodnjem letu. Prizidek bo končan predvidoma sredi prihodnjega šolskega leta. V prizidku bo šola dobila pet novih učilnic in kabinete, novo jedilnico, nove garderobe in dvigalo.

Komunalno urejanje OPPN Regrške Košenice 2 - 1. faza

Investitor Mestna občina Novo mesto namerava komunalno urediti območje Občinskega podrobnega prostorskega načrta Regrške Košenice - 2 Novem mestu (v nadaljevanju: OPPN Regrške Košenice - 2), ki obsega izgradnjo cestne oz. prometne, komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture. Znotraj soseke individualnih stanovanjskih hiš na Regrških Košenicah na jugovzhodu Novega mesta leži nepozidano območje. Obsega terensko razgibane, zaraščajoče se zelene površine in urejeno športno in otroško igrišče. Sprejeti OPPN določa izvedbene pogoje za stanovanjsko pozidavo, ureditev javnih rekreativnih površin in izvedbo spremljajoče infrastrukturne opreme. Regrške Košenice imajo vso potrebno komunalno opremo, ki omogoča lahko navezavo načrtovanega stanovanjskega območja. OPPN predvideva izvedbo 23 stanovanjskih enot z velikostjo parcel od pribl. 620 m² do pribl. 1000 m². OPPN se izvaja v fazah. Mestna občina Novo mesto je pričela z izvedbo investicije

»Komunalno urejanje OPPN Regrške Košenice 2 – 1. faza« po 5. 7. 2024. Rok za dokončanje investicije je 19. 10. 2025. Svet KS Šmihel je zaprosil investitorja, da zagotovi večjo varnost in doslednost pri varovanju gradbišča, zagotavljanju fizične ločitve od gradbišča ter sprotne pometanju pločnika ter ostalih infrastrukturnih površin okoli gradbišča.

Vlasta Šmajdek,
Predsednica Sveta KS

Infrastrukturni projekti

Pločniki in preplastitev vozišč v KS Šmihel

Na podlagi pregleda stanja (Urad za infrastrukturo MONM, 30. 7. 2025) izvedba sanacije cest in pločnikov.

Preplastitev ceste in izgradnja pločnika na Škrjančah

Poziv Mestni občini Novo mesto k pospešitvi aktivnosti po projektni dokumentaciji, ki je v reviziji.

Avtobusna postajališča

- Postavitev pokritega postajališča z možnostjo parkiranja električnih koles na Košenicah pri Tiskarni Vesel.
- Postavitev postajališča na Škrjančah.
- Postavitev pokritega postajališča pri Viva Baru na Šukljetovi ulici.

Umiritev prometa v naseljih KS Šmihel

- Meritve hitrosti in strokovni ukrepi za prometno varnost na Regrških Košenicah.
- Pobude za dodatne prometne ureditve v stanovanjskih ulicah (jutranje/popoldanske konice, varnost otrok).

Prenova mrliške vežice na pokopališču v Šmihelu

Pobuda Mestni občini Novo mesto za celovito prenovu dotrajane vežice.

Iskanje prostora za trgovino

Pobuda za zagotovitev ustreznega prostora za lokalno trgovino.

Digitalizacija in obveščanje krajanov

Posodobitev obveščanja krajanov preko:

- spletne strani KS Šmihel,
- družbenih omrežij,
- elektronske pošte.

Vzpostavitev enotnega sistema digitalnega obveščanja za večjo preglednost in dostopnost informacij.

Kulturno-družabne dejavnosti

Praznik KS Šmihel

V sodelovanju s krajanji določitev praznika, ki bo povezoval duhovno tradicijo, kulturno dediščino in vključevanje v širše mestno okolje.

Sprejemanje pobud krajanov in druženje

Organizacija predavanj, izleta in drugih družabnih dogodkov za krepitev skupnosti.

Varstvo naravne dediščine

Škrjanski studenec (ev. št. 8507 – območje naravnih vrednot MONM)

- Pobuda za čiščenje trave in mulja na parceli št. 1085 (v lasti MO NM).
- Usklajevanje posegov z DRSV in Ministrstvom za naravne vire in prostor.
- Spremljanje aktivnosti inšpektorice, ki bo preverila dejansko stanje izvira.

Skupna vizija

Naj bo leto 2026 priložnost, da stopimo skupaj, poiščemo rešitve in ohranimo naš kraj:

- varen,
- urejen,
- prijazen za vse generacije.

Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost OŠ Šmihel

Na dan, ko je naša šola praznovala svoj 161. rojstni dan, smo v šolsko skupnost OŠ Šmihel sprejeli naše prvošolčke. Program sta povezovala predsednica in podpredsednik šolske skupnosti Sara Petrina in Jure Kapš, oba učenca 9. razreda. Učence je nato nagovorila ravnateljica Romana Šarec Rojc. Sledila je še slavnostna prisega, s katero so učenci obljubili, da bodo spoštovali vrednote, ki jih zagovarja naša šola, ter da se bodo medsebojno spoštovali in si pomagali. Da je bilo vzdušje še bolj prijetno, so poskrbeli člani našega pevskega zbora. Tako so tudi naši prvošolci postali pravi šmihci. Želimo jim, da bi v prihodnjih letih odnesli veliko znanja ter pomagali soustvarjati varno in spodbudno šolsko okolje.

*Vesna Vidrih
mentorica šolske skupnosti OŠ Šmihel*

25 let Rastoče knjige

V ponedeljek, 15. septembra 2025, je predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar v predsedniški palači pripravila sprejem za podpornike Rastoče knjige, ki že 25 let združuje slovenske občine, šole, knjižnice, kulturna društva in posameznike doma in po svetu. V svojem nagovoru je Rastočo knjigo označila kot gibanje, ki presega meje knjige in naše domovine.

V kulturnem programu so nastopili učenci OŠ Brusnice, OŠ Šentrupert in OŠ Lava iz Celja.

Predsednica društva Rastoča knjiga Marijana Kolenko se je v svojem govoru spomnila na začetke gibanja. Rastoča knjiga je po njenih besedah spomenik knjigi, vrednotam, kot so znanje, mir, svoboda, spoštovanje, sodelovanje, dobrota, ljubezen, odličnosti, rast, razvoj in izboljševanja vsakega posameznika in družbe kot celote.

Ponosni smo, da je pobudnik projekta dr. Janez Gabrijelčič, naš nekdanji učenec, ki so ga podprli številni somišljeniki in izjemni Slovenci, kot sta Boris Pahor in Tone Pavček, ter številni drugi. Projekt je pozneje prerasel v gibanje, ki je tudi prešlo meje države in nastalo je mednarodno gibanje Združene rastoče knjige sveta, v katerem trenutno sodeluje 17 držav, število udeležencev pa se vsako leto povečuje. Dr. Gabrijelčič je poudaril, da si gibanje Rastoča knjiga že 25 let prizadeva, da bi bili Slovenci složnejši in da želi "ta državotvorni projekt povezati dva milijona Slovencev vsak dan".

Povabilo na slovesnost pri predsednici države je veliko priznanje za OŠ Šmihel, desetletno sistematično delo tima Rastoča knjiga, učiteljev in učencev.

*Marjetka Dragman,
koordinatorka Rastoče knjige OŠ Šmihel*

Medijski center OŠ Šmihel

Obeležitev dneva šole z Mihaelovim kosilom

V četrtek, 16. oktobra 2025, je naša šola praznovala že 161. rojstni dan, ki smo ga proslavili z jutranjim petjem šolske himne in recitacijo pesmi Rastoča knjiga.

Za naše prvošolčke je bil prav poseben dan, saj so se priključili veliki šmihelski družini.

Že tradicionalno na ta dan učenci izberejo meni za Mihaelovo kosilo in tudi letos ni bilo drugače, kljub temu da so kósili v jedilnici Doma starejših občanov NM. Letos smo si izbrali krompirjev golaž ter krof in uživali v 2120. dobri hrani, ki so jo pripravile vedno nasmejane kuharice.

»Draga šola, hvala, ker si mi dala veliko znanja, varno streho nad glavo ter veliko novih prijateljev.«

Urška K.

»Hvala, šola, ker že 161 let služiš svojemu namenu in učence plemenitiš z znanjem in vrednotami.«

Jakob A.

»Cenjena šola, hvala za vse, kar nam daješ, in veselim se, da te bom videl v sveži novi preobrazbi.«

Nejc B.

Medijski center OŠ Šmihel

161 let znanja, prijateljstva in ponosa – OŠ Šmihel praznuje!

Danes obeležujemo 161. rojstni dan naše šole – 161 let ustvarjalnosti, vedoželjnosti in skupnosti, ki povezuje generacije učencev, učiteljev in staršev.

Hvaležni smo vsem, ki so skozi leta soustvarjali zgodbo naše šole – vsak učenec, učitelj, delavec in prijatelj šole je pustil svoj dragocen pečat.

S ponosom zremo v preteklost in z navdihom v prihodnost – saj nas druži želja po znanju, spoštovanju in toplini medsebojnih odnosov.

Vse najboljše, OŠ Šmihel – na naslednjih 161 let uspehov in lepih trenutkov. lepih trenutkov!

Devetošolci občudovali razgled z Debele peči

V sredo, 1. 10. 2025, smo se ob zgodnji uri zbrali pred ZD in se odpravili na Pokljuko. Pred pričetkom pohoda smo se okrepčali, da bi zdržali vzpon na dvatisočaka.

Odpravili smo se na dolgo in strmo pot do koč, kjer smo imeli prvi postanek. Nekateri hitreje in drugi počasneje, a vseeno smo se vsi odpravili proti vrhu. Ko smo končno prišli do cilja, smo zaslužno počivali in občudovali pogled na gorski svet. Vrnitev v dolino ni bila tako zahtevna, zato smo hitro prispeli do koč. Tam smo pomalicali in izkoristili priložnost za skupno fotografiranje, kar nas je spomnilo, da bo to naš zadnji skupni pohod. Nato smo odšli do avtobusa, ki nas je pozno popoldan varno pripeljal domov. Kljub naporu smo uživali in se imeli lepo, saj smo poglobili prijateljske vezi s sošolci, ki bodo ostale za vedno.

Medijski center:
2. skupina SLJ 9. a in b

Dan športa v znamenju dežnih kapljic

V torek, 23. 9. 2025, smo se učenci od 6. do 9. razreda že ob zgodnji uri zbrali pred telovadnico šole. Pred odhodom na stadion Portoval smo razdelili malico in prisluhnili navodilom športnega učitelja. V strnjeni koloni smo se odpravili do športnega parka, kjer smo dobili navodila za potek atletskih disciplin. Učenci smo se pomerili v skoku v daljino ter višino, teku na 60 in 300 m in metu žvižgača. Pred razglasitvijo rezultatov so nam športno naravnane učiteljice pripravile presenečenje in pred polno tribuno navijačev pretekla častni krog (400 m).

V športnem duhu smo se poslovili in se odpravili proti domu.

Naj velja: »Zdrav duh v zdravem telesu!«

Medijski center:
učenci 6. a z mentorico M. Klobučar

Nastop učencev v DSO Novo mesto

V sredo, 1. 10. 2025, smo z učenci Mladinskega PZ in instrumentalisti nastopili na prireditvi ob dnevu starejših v Domu starejših občanov Novo mesto. Z glasbo smo obogatili prireditev ter se medgeneracijsko povezali, saj smo skupaj peli ljudske pesmi ter si polepšali dan s prijetnim druženjem.

Zborovodkinja Maja Zorič

OŠ Dragotina Ketteja Novo mesto je praznovala 70 let

Ustanoviteljica Osnovne šole Dragotina Ketteja je Mestna občina Novo mesto. Šola je namenjena izobraževanju otrok in mladostnikov z motnjami v duševnem razvoju. Zgodovina naše šole sega v daljno leto 1955, ko je v prostorih nekdanjega dijaškega doma v Šmihelu začel delovati oddelek za enajst učencev. To je bila prva šola za otroke s posebnimi potrebami na Dolenjskem. Ravnateljica Slavka Keglovič in njeni sodelavci so zaslužni, da je leta 1978 svoja vrata odprla nova šola s svetlimi učilnicami, delavnicami, telovadnico in ostalimi prostori. Leta 1980 je postala ravnateljica Avgušтина Lah, ki je nadaljevala dobro delo predhodnice in sodelovanje s Krko, d. d., Novo mesto. Leta 1988 je prevzela pedagoško vodenje doma šole Breda Oklešen, čez dve leti pa je postala ravnateljica šole. Leta 1991 smo prvič organizirali dan odprtih vrat ter pokazali svoje delo zunanjemu okolju. Leta 2004 je vodenje prevzela Vida Marolt. Funkcijo ravnateljice opravlja že peti mandat oziroma enaindvajset let. Ob tem bi želela poudariti tudi to, da je naša ravnateljica z ureditvijo šolskih in obšolskih prostorov zagotovila dobre pogoje poučevanja in počutja gibalno oviranim učencem na naši šoli. Tako je omogočen dostop do šole brez arhitektonskih ovir, šolski prostori so prilagojeni za nemoteno mobilnost učencev, sanitarije so prilagojene, imamo sodobno opremljeno kopalnico in previjalnico s pripomočki za gibalno ovirane, zagotovljen je prehod med nadstropji v šoli, prav tako je ustrezen dostop do drugih šolskih prostorov, imamo tudi prostor za individualno obravnavo. Postali smo torej sodobna in

velika šola, saj trenutno izobražujemo 158 učencev. Tudi sama poučujem na šoli že 29 let. Svojo profesionalno pot sem začela z delom v internatu kot vzgojiteljica. Delo sem opravljalna pet let, zatem pa pot nadaljevala s poučevanjem v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom. V okviru razširjenega programa sem bila tudi učiteljica v podaljšanem bivanju. Nato sem sledila novemu delovnemu izzivu, poučevanju v posebnem programu vzgoje in izobraževanja. Od letošnjega septembra se srečujem z novim izzivom, saj opravljam funkcijo pomočnice ravnateljice. Predvsem pa moram povedati, da svoje delo opravljam strokovno, rada in z veseljem. To delo me izpopolnjuje in predme postavlja nove izzive in ponosna sem, da sem del naše šole že skoraj tri desetletja.

Svoj častitljivi 70. jubilej je naša šola praznovala s kar dvema prireditvama, z bogatim kulturnim programom, ki smo ga pripravili vsi zaposleni na šoli. Glavni nastopajoči pa so seveda bili učenci naše šole. Obe prireditvi nas je obiskalo veliko število ljudi; tako starši učencev kot tudi veliko pomembnih gostov. Seveda se spodobi, da smo se posladkali tudi z rojstnodnevno torto.

Zagotovo je pred šolo in nami še veliko izzivov. Še naprej bomo delovali tako, da bomo ostali sodobna in strokovna šola za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, prepoznavni tudi v širšem okolju. Ob tej priložnosti bi se iskreno zahvalila vsem, ki sodelujete z nami, nas podpirate in nam pomagate. Ena velika hvala. Naši - moji šoli - pa iskrene čestitke.

*Nataša Jakše, prof.def.,
pomočnica ravnateljice*

Delovna terapija na domu

Si želite čim dlje samostojno bivati v domačem okolju?
Se soočate s težavami zaradi poškodbe ali bolezni?
Potrebujete pomoč pri vsakodnevni aktivnostih?

Rešitev za vas je delovna terapija na domu.

Delovna terapija je zdravstvena stroka, ki uporabniku z različnimi aktivnostmi, pripomočki ali prilagoditvijo okolja pomaga do čim bolj samostojnega življenja. Obravnava različna stanja in bolezni:

- nevrolška (možganska kap, Parkinsonova bolezen, Multipla skleroza ...);
- mišično-skeletna (rehabilitacija po zlomih, starostna oslabelost, vstavitvi endoproteze ...);
- duševno zdravje (upad spomina, demenca ...).

Delovni terapevt vas nauči, da kljub omejitvam, ki so nastale kot posledica bolezni ali poškodb, izboljšate svoje sposobnosti in najdete primernejše načine za:

- izvajanje osnovnih življenjskih aktivnosti, kot so skrb za sebe in svoj dom (oblačenje, hranjenje, osebna higiena, premeščanje, namenska hoja, gospodinjske aktivnosti ..);
- vključevanje v širše družbeno okolje (uporaba računalnika, nakupovanje, uporaba javnih prevoznih sredstev, opravila na pošti, v trgovini ...);
- razvijanje novih sposobnosti, veščin in znanja za delo in prosti čas;
- vzdrževanje hoje, moči in gibljivosti;
- vzdrževanje fine in grobe motorike;
- vzdrževanje spomina, kognicije in sensorike.

Delovni terapevt vam svetuje tudi glede prilagoditev bivalnega okolja, uporabe ortopedskih in drugih pripomočkov.

Prednosti delovne terapije na domu:

- okolje že poznate in tako lažje nadgrajujemo že vzpostavljeno rutino,
- tesno sodelujemo z vašimi svojci in jih seznanimo o vaši bolezni oz. poškodbi,
- obravnava je usmerjena v samostojno gibanje in vsakodnevna opravila,
- hitrejše okrevanje in vzdrževanje stanja pri težavah s hojo, stojo, posedanjem, oblačenjem, hranjenjem, spominom,
- priprava na operacijo ali rehabilitacijo,
- vam omogoča večjo samostojnost in boljšo kakovost življenja v domačem okolju.

Samoplačniške storitve se izvajajo po veljavnem ceniku glede na dogovor in zasedenost terapevtov.

Več o storitvah delovno terapevtske obravnave in ceniku najdete na spletni strani www.dso-novomesto.com.

V kolikor potrebujete našo storitev, nas lahko kontaktirate na 041 888 335 oziroma pišete na petra.mihalic@dso-novomesto.com.

Svetovni dan delovne terapije v DSO Novo mesto in izid knjige Rastoče miselne poti

27. oktobra smo v DSO Novo mesto obeležili svetovni dan delovne terapije – dan, ko delovne terapevtke praznujemo svoj poklic in njegovo bistvo z velikim veseljem in ponosom rade delimo z drugimi. Delovna terapija v našem domu predstavlja pomemben del vsakdana, saj stanovalce spodbuja, povezuje ter jim daje občutek smisla in dostojanstva.

Delovnoterapevtska obravnava posega v težave na različnih področjih človekovega delovanja. Delovne terapevtke se trudimo pri stanovalcih prepoznati tiste, ki jim pomenijo največ in pri tem pomagati. Pri svojem delu uporabljamo na stanovalca usmerjen pristop. Glede na izbrano področje obravnave uporabljamo širok nabor aktivnosti, s katerimi vzpostavljamo, ohranjamo ali

izboljšujemo posamezne spretnosti – tiste, ki so ključne za samostojnost in zadovoljstvo v življenju.

Ob svetovnem dnevu delovne terapije sva s sodelavko, delovno terapevtko Jasmino Saje, pripravili prav posebne delovnoterapevtske postaje, ki so predstavljale različna področja našega dela. Stanovalci so na postajah imeli priložnost spoznati različne pripomočke, preizkusiti svojo fino motoriko, obujati spomine s starimi predmeti ter raziskovati, kako lahko različni dražljaji in sodobna tehnologija podpirajo zaznavanje, sprostitvev in gibljivost. Ta poseben dan pa smo izkoristili tudi za predstavitev nove

knjige Rastoče miselne poti, avtorica je naša sodelavka, delovna terapevтка Barbare Čutuk, katere izdajo je omogočil DSO Novo mesto. Knjiga je rezultat njenega večletnega strokovnega dela, znanja in izkušenj. Naloge v knjigi so usmerjene k ohranjanju in krepitvi različnih miselnih področij (spomin, koncentracija, pozornost, prostorska predstava, razumevanje). Ker so zasnovane z delovnoterapevtskega zornega kota, so primerne za vse. Omogočajo namreč različne načine reševanja, ne le pisanje. Knjigo, ki nudi bogato paleto možnosti, lahko kupite na recepciji doma.

*Nikita Bucik,
dipl. delovna terapevтка*

Šolski center Novo mesto Višja strokovna šola

Ste kdaj razmišljali, kako ustvariti svet, ki deluje bolje? Vsak dan nas obkrožajo ideje, naprave in sistemi, ki jih nekdo zasnuje, razvije in izboljša. Morda ste prav vi tisti, ki se sprašujete, kako delujejo stvari – in kako bi jih lahko naredili še boljše. Na Višji strokovni šoli Šolskega centra Novo mesto vas čaka priložnost, da svojo radovednost spremenite v poklic. Izbirajte med kar osmimi sodobnimi programi: Elektrotehnika, Strojništvo, Mehatronika, Logistično inženirstvo, Lesarstvo, Kozmetika, Varstvo okolja ter Računalništvo in informatika. Vsi programi potekajo v redni in izredni obliki, razen logistično inženirstvo, ki je namenjeno izrednim študentom.

Ko teorija sreča prakso

Pri nas znanje ni le zapis v učbeniku – prepleta se z realnimi izkušnjami iz delovnega okolja. Vsak študent opravi kar 800 ur praktičnega izobraževanja pri delodajalcih, kjer teorijo preizkusi v resničnih situacijah, spozna tehnologijo, ljudi in procese ter se pripravi na delo v gospodarstvu. Inženirji elektrotehnike odkrivajo svet energije, pametnih sistemov in avtomatizacije; strojni inženirji razvijajo konstrukcije, stroje in inovativne rešitve za industrijo prihodnosti; inženirji mehatronike povezujejo mehansko,

ŠOLSKI CENTER NOVO MESTO
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

ŠTUDIRAJ PRAKTIČNO
ŠTUDIRAJ NA ŠOLSKEM CENTRU NOVO MESTO

 ELEKTROTEHNIKA	 KOZMETIKA	 LESARSTVO	 LOGISTIČNO INŽENIRSTVO
 MEHATRONIKA	 RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKA	 STROJNIŠTVO	 VARSTVO OKOLJA
REDNI IN IZREDNI ŠTUDIJ	VISOKA ZAPOSILJIVOST	PRAKSA V PODJETJIH	69% VAJ IN UČENJA Z DELOM
Šola s tradicijo in kakovostjo za odlično bodočnost.			
www.sc-nm.si/vss			

elektronsko in računalniško znanje v celovite tehnične rešitve. Logistični inženirji poskrbijo, da vse poteka pravočasno, učinkovito in trajnostno; inženirji lesarstva v tradicionalnem materialu iščejo sodobne oblike in trajnostne ideje. Višje kozmetičarke razumejo znanost o lepoti in skrbijo za dobro počutje ljudi. Inženirji varstva okolja iščejo ravnovesje med razvojem in naravo; inženirji računalništva in informatike pa gradijo digitalne mostove prihodnosti – od programske opreme do omrežij.

Znanje za poklic in življenje

Predavatelji, med katerimi je veliko strokovnjakov iz gospodarstva, skrbijo, da vsebine sledijo potrebam časa in lokalnega okolja. Šola tesno sodeluje s podjetji, ki sodelujejo pri oblikovanju programov, izvajanju prakse in zaposlovanju diplomantov. Zato ne preseneča, da so študenti Višje strokovne šole Šolskega centra Novo mesto med najbolj zaposljivimi v regiji.

Vaša prihodnost se začne tukaj

Ne glede na to, ali vas navdušuje tehnologija, narava, lepota ali digitalni svet — tu boste našli pravo smer. Z nami pridobite strokovno znanje, praktične izkušnje in kompetence, ki jih gospodarstvo resnično potrebuje. Višja strokovna šola Šolskega centra Novo mesto — kjer teorija postane praksa, praksa pa vaša prihodnost.

Monja Pust

Šmihelski dijaški in študentski dom

Dijaški in študentski dom Novo mesto (DŠD Novo mesto) živi z energijo mladih, V tem šolskem letu v njem domuje 224 dijakov in 129 študentov. Nahaja se v mirnejšem delu naselja Šmihel, na naslovu Šegova ulica 115, le okoli 800 metrov od avtobusne in železniške postaje ter približno 20 minut peš od središča Novega mesta.

Za mnoge mlade je to njihov prvi “pravi” dom stran od doma. Le korak od šole, a hkrati dovolj daleč, da naredijo prve samostojne korake v svet odraslosti. Stavba v Šmihelu na prvi pogled deluje mirno, skoraj zadržano, a za njenimi vrati je vsak dan preplet nasmehov, prijateljskih vezi, učenja, športnih izzivov in tistega posebnega občutka skupnosti, ki ga lahko ustvari le življenje v domu.

V dijaškem domu se dogaja veliko več, kot bi si mislili. Zadnje obdobje je bilo še posebej živahno. Dom se je ponovno napolnil z mladimi obrazi in ob začetku šolskega leta so novinci vstopili v svoje sobe s trepetom pričakovanj, nekateri prvič, drugi z željo po nadaljevanju domske zgodbe. Vzdušje ob sprejemu je bilo toplo in skoraj praznično, saj se je osebje doma potrudilo, da so mladi začutili, da prihajajo v prostor, kjer je dobrodošel vsak.

Dijaki pa niso le prebivalci doma, so tudi njegovi soustvarjalci. V preteklih treh mesecih so znova oživeli kotički za druženje, učilnice so se napolnile, v prostorih je značilen popoldanski vrvež, v telovadnici in na igriščih so potekale športne igre, slišati je bilo smeh in navijanje. Izšla je tudi nova številka domskega časopisa Mladi domko, ki ga pišejo in urejajo dijaki sami. V njem se prepletajo njihove zgodbe, izkušnje, intervjuji, poučne vsebine — najbolj pristna slika življenja v domu.

Posebej zanimiv dogodek je bila nedavna predstavitev dobrodelnega projekta Young Caritas, ki ga je vodila nekdanja dijakinja doma. V domski knjižnici se je zbrala lepa skupina mladih, ki je prisluhnila njenim izkušnjam prostovoljstva. Dogodek je bil eden tistih, ki je pokazal,

kako se življenjske poti prepletajo, saj se nekdanji stanovalci vračajo in ostajajo povezani z dijaškim domom tudi potem, ko končajo šolanje.

Dijaki in dijakinje iz cele Slovenije se vsako leto srečujejo na skupnem dogodku DOMIJADA, ki jih poveže na športnih, umetniških, zabavnih in družabnih aktivnostih. Za uvrstitev na ta dogodek se je potrebno potruditi na kvalifikacijskih tekmah v različnih športih, narediti likovne ali fotografske izdelke ali napisati literarne prispevke, s katerimi sodelujejo, za udeležbo pa si morajo pridobiti tudi zaupanje zaposlenih, da bodo častno in odgovorno zastopali barve svojega dijaškega doma.

Dijaški dom Novo mesto ostaja prostor rasti, druženja in medsebojne podpore. Je prostor, kjer mladi spoznajo, da dom ni vedno zgrajen iz sten, saj ga pogosto ustvarjajo ljudje, ki jih srečamo na poti, nas spremljajo, podpirajo in pomagajo uresničevati naše cilje in interese. In prav ti ljudje vsako šolsko leto znova napolnijo dom z zgodbami, ki jih je vredno deliti naprej.

Več lahko preberete na spletni strani

<https://dijaskidom.org/>

Zvonka Potočar

Dogodki v župniji, ki povezujejo

Župnijsko žegnanje in župnijski dan 2025

V nedeljo, 29. septembra 2025, prav na god sv. Mihaela, smo se župljani najprej zbrali v župnijski cerkvi pri slovesni sv. maši, pri kateri je g. župnik Štefan slovesno sprejel in blagoslovil obnovljen Marijin kip, ki prav letos praznuje 140 let prihoda v našo cerkev. Po sv. maši smo nadaljevali s tradicionalnim župnijskim praznovanjem na župnijskem dvorišču, kjer se nas je zbralo preko 300 faranov. Z zanimanjem smo listali po knjižici, ki vsako leto izide ob župnijskem dnevu, in obujali spomine na preteklo leto. Poleg druženja je bila rdeča nit popoldneva tombola - kot že tradicionalno na šmihelskem župnijskem dnevu z glavnim dobitkom – gorskim kolesom.

V ponedeljek pa smo prihajali v cerkev na celodnevno češčenje Jezusa v Najsvetejšem zakramentu. Sv. mašo ob sklepu je vodil g. Peter Čemažar, moški del pevskega zbora pa je prepeval litanije Srca Jezusovega.

Oratorij 2025: Ne boj se, zasveti!

Med tednom letošnjega oratorija je na dvorišču zavoda Friderik I. Baraga odmevalo veselje in pesem 176 otrok in 40 animatorjev pod vodstvom s. Marije in župnikov mestnih župnij. Ob ustvarjalnih delavnicah, molitvi, katehezah, veliki igri in predvsem vodnih igrah smo nadvse uživali in spoznavali nove stvari ter odkrivali svoje talente. Glavni junak oratorija 2025 je blaženi Alojzij Grozde, ki je »naše gore list«, saj je doma z Dolenjske. Njegov zgled prijaznosti, samoobvladovanja, odpuščanja pa tudi samozavestne odločnosti in darovanja svojega življenja po Jezusovem zgledu ter ljubezen do sv. maše in obhajila so nas navduševali posebej preko dramske igre, ki so jo odlično uprizorili animatorji. Letošnji naslov Ne boj se, zasveti! je jasno povabilo, naj se mladi ne bojimo pokazati svoje vere, ki je lahko lepa popotnica za odprtost do drugega, za dialog in za delo za mir in pravičnost tudi v lokalnem okolju. Drugo leto se pa znova vidimo na oratoriju.

Štefan Hosta, župnik

PGD Šmihel

Spoštovane krajanke, spoštovani krajanj,

ob zaključku leta 2025 vam v Prostovoljnem gasilskem društvu Šmihel z veseljem predstavljamo pregled našega dela v preteklem obdobju. Za nami je leto, ki nam je prineslo številne prijetne trenutke, pomembne uspehe in tudi nekaj zahtevnih izzivov. Najbolj si ga bomo zapomnili po večjem številu intervencij, pri katerih smo vedno hitro in predano posredovali in pomagali pri odpravljanju posledic – od travniških požarov ter požarov na stanovanjskih in nestanovanjskih objektih do črpanja vode in drugih tehničnih posredovanj. V letošnjem letu izstopa predvsem septembrsko neurje, ki je močno prizadelo naše območje. Pri odpravljanju posledic smo več dni aktivno sodelovali pri prekrivanju streh, črpanju vode, žaganju podrtega drevja in zagotavljanju varnosti v naseljih.

Dejavni smo bili tudi na preventivnem področju: izvedli smo več predstavitev delovanja društva, sodelovali v različnih akcijah ter se z mladino in operativnimi člani udeležili številnih tekmovanj, na katerih smo dosegali zelo lepe rezultate. V septembru smo pripravili dan odprtih vrat s predstavitvijo celotnega dela našega društva.

Za zagotavljanje strokovnega, varnega in učinkovitega dela smo pomemben del sredstev namenili rednim usposabljanjem ter posodobitvi opreme, ki našim operativnim gasilcem omogoča varno in zanesljivo posredovanje.

Iskreno se vam zahvaljujemo za vso podporo – za donacije, spodbudne besede, stiske rok in zaupanje v naše delo. Tudi letos vas bomo v decembru tradicionalno obiskali s koledarji.

Vaša podpora je za nas največja pohvala in zahvala ter spodbuda za delo. Z njo lažje in pogumneje stopimo v vsako intervencijo. Hvaležni smo, da skupaj z vami gradimo varnejšo skupnost.

Tudi letos nas lahko podprete:

- s skeniranjem QR-kode in vplačilom prostovoljnega prispevka oz. plačilom položnice, ki jo boste dobili pri

koledarju;

- z namenitvijo 1 % dohodnine PGD Šmihel (DŠ: 80633935), tako da izpolnite elektronski obrazec preko storitve elektronskega poslovanja FURS eDavki (<https://edavki.durs.si/>) ali osebno ter po pošti pri pristojnem finančnem uradu (<https://www.pgds Mihel.si/slike/vsebina/obrazec-za-namenitev-dela-dohodnine.pdf>).

Vse naše aktivnosti lahko spremljate na naši Facebook strani ali prek spletne strani www.pgds Mihel.si. V naše vrste z veseljem sprejmemo nove člane – še posebej mlade, saj verjamemo, da skupaj gradimo varno prihodnost naše skupnosti.

Obljubljamo, da bomo tudi v letu 2026 z enako predanostjo in odgovornostjo skrbeli za vašo varnost.

Želimo vam mirno, varno in srečno novo leto 2026. Z gasilskim pozdravom: »Na pomoč!«

Gasilke in gasilci PGD Šmihel Novo mesto

20 – letnica delovanja Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja v prostorih v Šmihelu

V letošnjem letu 2025 mineva 20 let, odkar se je Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja preselilo v prostore na Šegovi 119 v Šmihelu v Novem mestu.

V ta namen smo v prostorih društva v četrtek, 3. julija 2025, organizirali srečanje, ki so se ga članice in člani, skupaj s svojci in spremljevalci, kljub dopustniškemu času in vročem dnevu udeležili v kar lepem številu.

Dogodek je bil priložnost za pregled bogate zgodovine društva, ki združuje paraplegike in tetraplegike iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Srečanje smo izkoristili za druženje in pogovor o dosedanjem in nadaljnjem delovanju društva v prid članov. V pozdravnem nagovoru je predsednik društva Jože Okoren poudaril, kako pomembni za člane in delovanje društva so bili novi prostori ter vse dejavnosti društva v teh letih, spomnil pa se je tudi vseh članov, ki so pripomogli k pridobitvi sedanjih prostorov in predano skrbeli za dobrobit članov.

Prostori, ki so popolnoma prilagojeni, omogočajo izvajanje številnih aktivnosti na različnih področjih, ki bogatijo življenje naših članov.

Ko ob koncu leta gledamo nazaj in iščemo pozitivne stvari v iztekajočem se letu, lahko rečemo, da smo v našem društvu v letu 2025 poskrbeli za kar širok nabor aktivnosti za naše člane. Plan, ki smo si ga zastavili ob začetku leta, smo sprotno izboljševali, nadgrajevali, prilagajali potrebam in željam članom, ob koncu pa lahko rečemo, da smo ga zelo uspešno izpeljali, opravili veliko dobrega in kakovostnega dela na številnih področjih za dobrobit naših članov, njihovih svojcev in pa tudi širše javnosti. Za naše člane smo organizirali različna strokovna predavanja, srečanja, delavnice, likovno delavnico, ekskurzijo v Tehnopark Celje, kolesarski izlet s električnimi priklopi za invalidske vozičke po Novem mestu ter različne predstavitve društva po osnovnih šolah in ob drugih dogodkih. Za naše člane pa so nepogrešljivi tudi prilagojeni prevozi, ki jih društvo izvaja skozi vse leto.

Tudi na športnem področju so bili naši člani zelo uspešni. V

ekipnih in posameznih konkurencah, v različnih športnih panogah (kegljanje, streljanje, košarka na vozičkih, šah, ribolov, namizni tenis itd.) so posegali po najvišjih mestih in dosegali odlične rezultate.

Zagotovo pa so se vsi ti programi ponovno izkazali, da so še kako potrebni za bolj kakovostno življenje paraplegikov in tetraplegikov in kot velik doprinos k enakopravnemu položaju invalidov in osveščanju širše javnosti.

Polona Povše

KORK Šmihel

Spoštovane krajanke in spoštovani krajanji KS Šmihel

Spoštovane krajanke in spoštovani krajanji KS Šmihel, z nekaj besedami želimo predstaviti organizacijo, v kateri delujemo kot prostovoljci.

Rdečeki križ Slovenije (RKS) je nevladna, humanitarna in prostovoljska organizacija, katere poslanstvo je z močjo humanosti izboljšati življenje ranljivih ljudi.

Nekaj besed o Krajevni organizaciji Rdečega križa Šmihel (KORK) in našem delu.

Delujemo pod okriljem OZRKS Novo mesto (Območno združenje Rdečega križa Novo mesto). KORK Šmihel je ena od 35 krajevnih organizacij RK na območju Upravne enote Novo mesto. V njej aktivno deluje 10 prostovoljcev, ki preko celega leta delamo v dobro naših krajanov.

Naše aktivnosti so raznolike: razdeljevanje izrednih prehrabnih paketov; sodelovanje z OŠ Šmihel pri delitvi artiklov, ki jih zberejo učenci OŠ v akciji Košarica RK;

meritve sladkorja, holesterola in krvnega tlaka; organiziranje srečanja starejših krajanov; obeležitev življenjskih jubilejev ob praznovanju 80, 90 in 100 let naših krajanov; razobešanje plakatov o programih mesečnih aktivnosti OZRK; obiskovanje in obdaritev starejših krajanov od 80 let ob koncu leta; pobiranje članarine in prostovoljnih prispevkov; sodelovanje v vseh aktivnostih, ki jih organizira OZRK NM (udeležba na dobrodelnem pohodu sklada za pomoč ljudem v stiski Nisi sam, Zelemenjava, krvodajalske akcije, udeležba na predavanjih).

Prav gotovo pa je ena naših prednostnih nalog pomoč našim krajanom v stiski, naj si bo finančni, materialni ali s potrebnimi nasveti in usmerjanji.

V KS Šmihel je 452 članov RK, ki smo prispevali članarino ali prostovoljne prispevke za RK.

V letu 2025 smo iz sredstev pobrane članarine na podlagi pisnih ali ustnih prošenj krajanov pomagali trem družinam in eni posameznici s plačilom položnic za življenjske stroške (plačilo najemnine, plačilo položnic ...), sodelovali smo pri nabavi in plačilu kurjave dvema prosilcema, prispevali smo za letovanje treh otrok v mladinskem letovišču Debeli rtič, dvema družinama smo pomagali pri urejanju socialnovarstvenih pravic. V mesecu maju smo organizirali srečanje starejših krajanov, starejših od 73 let.

Poleg denarnih pomoči smo petindvajsetim družinam oz. posameznikom razdelili izredne prehrabne pakete, ki jih zagotavlja OZRK Novo mesto. V tem letu smo dvakrat izvedli meritve holesterola, sladkorja in krvnega tlaka.

V KORK Šmihel aktivno deluje 10 prostovoljcev. Srečujemo se na sestankih v Gasilskem domu Šmihel, kjer v začetku leta izvedemo tudi občni zbor članov KORK, na katerega krajane vabimo z razobešenimi plakati.

Pri svojem delu aktivno sodelujemo z OZRKS Novo mesto, odborom KS Šmihel, OŠ Šmihel, DSO Novo mesto in z vsemi krajanji KS Šmihel.

Želimo si, da naše sodelovanje ne bi temeljilo samo na vašem denarnem prispevku ob pobiranju letne članarine. Želimo si, da bi v vaši okolici tudi vi prepoznali stisko sokrajanov, jim po svojih močeh priskočili na pomoč oz. se obrnili po pomoč na našo organizacijo.

Zavedamo se, da smo lahko le s čuječnostjo in sočutjem kos morebitnim težavam družin in posameznikov v naši okolici.

Jolanda Švent,

Fotografija s srečanja starejših krajanov v mesecu maju 2025.

Od leve proti desni: Marjanca Peklar, Milena Urek, Ljubica Morosini, David Keber, Jolanda Švent, Andreja Kastavec, Marjetka Dragman, Jožica Muhič. Na fotografiji manjkata članici KORK Šmihel Mira Zupančič in Vladka Burger Pungerčar.

Marija Vesel

V mesecu januarju 2025 je svoj častitljivi 90. rojstni dan praznovala gospa Marija Vesel, stanujoča na Krallovi ulici. Rodila se je leta 1935 v mestecu Gradačac v Bosni in Hercegovini, kjer je kratek čas slžboval njen oče, mladost pa je preživela v Novem mestu skupaj z mlajšim bratom in dvema setrama. V življenju jo je spremljalo veliko dela, ljubezni do doma in družine. Skupaj z možem Božom, ki je, žal, preminil pred 21 leti, sta v Šmihelu zgradila topel dom in vzgojila sina in hčerko. Danes je gospa Marija babica petim vnukom, v posebno veselje pa so ji pravnukinja ter trije pravnuki.

Gospa Marija je znana po svoji delavnosti in skromnosti,

predvsem pa po ljubezni do rož in veselja do peke slaščic. Rada se spominja mladih let, čeprav so bile razmere težke. Še danes rada prebere časpis, poskrbi za rože in reši kakšno križanko.

Ob njenem prazniku so ji iskrene čestitke in lepe želje za zdravje, mir in zadovoljstvo izrekli njeni najbližji in predstavniki Krajevne skupnosti KS Šmihel.

Eva Pucelj

Ivan Šmajdek

V sredini leta je 90 let praznoval naš sokrajan Ivan Šmajdek s Šukljetove ulice 30. Iz kabineta župana g. Macedonija je prejel prisrčno čestitko z dobrimi mislimi ter priložnostno darilo. Na njegov rojstni dan, 23. 6. 2025, sta ga obiskali predstavnici KORK Šmihel, ga. Jolanda Švent in ga. Marjetka Dragman. V imenu KS Šmihel se je obisku pridružila še predsednica Sveta KS Šmihel, Vlasta Šmajdek, sicer snaha slavljenca. Gospod Ivan je vse prijazno sprejel na svojem domu. Ob prijetnem pogovoru je gospod Ivan povedal, da se je rodil v družini s šestimi otroki. Že leta 1942 je izgubil očeta, zato je mama sama skrbela za družino in starejši otroci so ji pridno pomagali. Leta 1950 je gospod Ivan začel delati kot vajenec v vodovodnem in inštalaterskem podjetju Kovinar pri mojstru gospodu Cigoju. Takrat so vajenci dopoldne delali v podjetju, popoldne pa obiskovali teoretični pouk. Gospod Ivan je bil talentiran in dober delavec. Opravil je pomočniški in mojstrski izpit in v podjetjih OMP instalater ter kasneje PIONIR MKI postal vodja zahtevnih inštalaterskih del na

novogradnjah v Novem mestu ter po vsej bivši Jugoslaviji, kjer je gradbena dela izvajal GIP PIONIR. V Novem mestu in širši okolici praktično ni bilo novogradnje, kjer ni sodeloval ali kot neposredni izvajalec ali kot odgovorni

vodja vodoinstalaterskih del. V letu 1970 si je s soprogo Anico v Šmihelu zgradil hišo. Takoj po preselitvi v Šmihel je bil dva mandata izvoljen kot svetnik v KS in v tem času so se v KS zgradili vodovod, kanalizacija, cestna razsvetljava ... Po več kot 41 letih dela, skupaj z vajensko dobo, se je v letu 1991 upokojil. Kljub temu je še vedno ostal aktiven na svojem strokovnem področju in je vedno priskočil na pomoč pri reševanju napak na vodovodnih instalacijah. Njegov največji hobi pa je vinograd v Blatnikih. Fizično delo na vrtu in v vinogradu sta ga ohranila čilega do danes. Misli si še vedno bistri z reševanjem križank, branjem časopisov, poslušanjem radia in kritičnem gledanju televizije. Rad se družijo s prijatelji in sorodniki. Posebej se razveseli obiska štirih vnukov, še posebej pravnukov. Tudi po smrti žene v letu 2023 še vedno skrbi sam zase.

Po prijetnem pogovoru s slavljenecem smo si zaželeli, da se kmalu spet srečamo.

*Vlasta Šmajdek
Predsednica Sveta KS Šmihel*

Obvestilo Odlaganje in kurjenje odpadkov

V naši skupnosti si vsi želimo urejen, čist in prijeten kraj za bivanje. Zato vas prijazno prosimo, da pri ravnanju z odpadki upoštevate nekaj preprostih, a pomembnih pravil:

- Kosovnih odpadkov ne odlagajmo ob zabojnike, v gozdove ali na druga neprimerna mesta.

Oddajte jih na za to določena zbirna mesta ali v okviru organiziranih odvozov (narocila.odpadki@komunalna-nm.si).

- Vrtne odpadke (veje, travo, listje, gnilo sadje) odložite v zabojnike za biološke odpadke, večje količine pa v zbirni center ali jih kompostirajte.

Primer iz prakse: 6. 10. 2025 je bil ob Aškerčevi ulici odvržen kosovni odpadek (sedežna garnitura iz ratana), ki so ga krajanji sami odpeljali do ekološkega otoka. Takšna dejanja kažejo na skrb za skupnost – hvala vsem, ki pomagata ohranjati naš kraj čist!

Kurjenje odpadkov je zakonsko prepovedano in zdravju škodljivo. Ravnanje z odpadki nadzira Skupna občinska uprava občin dolnjska, Medobčinska inšpekcija, ki vsako leto prejme več prijav glede kurjenja odpadkov, zlasti v spomladanskem in jesenskem času.

Ker se zaradi požarov v naravi povzročajo velika okoljska škoda, ob tem pa se v zrak sproščajo strupeni plini, dim in saje, raje:

- vrtno odpadke (veje, travo, listje, plevel, gnilo sadje) odložite v zbiralnike za biološke odpadke,
- večje količine vrtnih odpadkov oddajte v zbirni center ali jih kompostirajte,
- plastiko, papir in druge odpadke odložite v ustrezne zabojnike.

Narava nam je dana v varstvo, ne v last. Čuvajmo jo skupaj!

Kaj pravi zakon?

Uredba o odpadkih (Ur. list RS, št. 77/22) določa, da se kurjenje odpadkov na prostem kaznuje z globo od 500,00 do 4.500,00 EUR. A še pomembneje – s tem varujemo svoje zdravje in okolje.

*Vlasta Šmajdek,
Predsednica Sveta KS*

Iz Šmihela v Tibet

Leto 2025 se je v marsičem pokazalo kot leto sprememb. Nekatere so prijetne, druge manj. Vsekakor pa vsaka sprememba vsakodnevne življenjske rutine pusti spomine in lahko celo piše zanimive zgodbe. V mojem primeru se je to zgodilo z izletom v Tibet.

Želja po tem, da bi enkrat videl in doživel Himalajo v živo, je bila pri meni prisotna že od osnovne šole. Gore so mi bile vedno privlačne, tako da sem redno obiskoval planinski krožek na OŠ Šentjerneji in pridno hodil na organizirane izlete in pohode. Vedno mi je bilo zanimivo brati o neverjetnih podvigih in alpinističnih dosežkih naših in tujih alpinistov v daljni, skrivnostni Himalaji.

Z ženo Mirjam sva se spoznala leta 1993 in kmalu ugotovila, da so obema všeč izleti v gore. Še sedaj v prostem času rada skupaj ali pa s prijatelji obiščeva kak zanimiv vrh. Največkrat seveda pri nas v Sloveniji, včasih pa tudi v sosednjih državah (Italija, Avstrija, Hrvaška, BiH ...).

Idejo za izlet v Tibet in Himalajo je bolj za hec kot zares lani dal prijatelj Florijan, ko je na enem od skupnih pohodov povedal, da Kitajci po koroni ponovno dovolijo obisk Tibeta. Sledil je cel kup pogovorov, dogovorov, razmišljanj in načrtovanj. Mirjam se je zaradi zahtevnosti priprav in same poti odločila, da ne gre zraven, je pa ves čas aktivno sodelovala pri načrtovanju. Tako sva s Florijanom sestavila ekipo štirih prijateljev, ki smo si vsi želeli doživeti Tibet.

Preučili smo problematiko priprav na višino – povprečna višina tibetanske planote namreč presega 4500 m. Potem je sledilo dobrih osem mesecev organizacijskih priprav, kondicijskih treningov, napornih višinskih treningov, nakupa primerne opreme in oblek, pohodov v visokogorje, pridobivanja posebnih dovoljenj za vstop v Tibet, priprav v višinskih sobah v Nordijskem centru v Planici itd. In končno je prišel dan odhoda ...

Mirjam nas je v zgodnjih jutranjih urah pripeljala na Brnik. Polet na drugo stran sveta je trajal skoraj dva dni (Ljubljana

– Frankfurt – Peking – Lhasa). Končno smo pristali v Lhasi, 3650 m visokem glavnem mestu Tibeta. V Lhasi in njeni bližnji okolici je delovalo kar nekaj velikih starodavnih samostanov. Najbolj znan je gotovo samostan Potala, ki je bil tudi upravno središče Tibeta – tu je namreč živel in deloval nekdanji tibetanski voditelj Dalai Lama.

Tibet je zdaj del Kitajske. V petdesetih letih prejšnjega stoletja so Kitajci Tibet nasilno priključili h Kitajski. Ob tem so pobili ogromno Tibetancev in uničili veliko starodavnih samostanov. Ravno letos so (predvsem Kitajci) z velikim pompom praznovali 60 let avtonomne kitajske pokrajine Tibet.

Naša pot se je v naslednjih dneh nadaljevala preko več gorskih prelazov (najvišji je bil kar 5200 m visoko) proti drugemu največjemu tibetanskemu mestu Shigatse. Na ravnini okrog tega mesta je ogromno ječmenovih polj – pražen in zmlat ječmen z maslenim čajem (Tsampa) je namreč glavna prehrana Tibetancev. Nadaljevali smo proti himalajskim vršacem, kjer smo prespali v Mt. Everest baznem taboru na višini cca 5200 m. Na srečo je bilo vreme relativno v redu, da smo imeli lep razgled na najvišjo goro sveta Mt. Everest.

Vozili smo se z minibusom, povprečna hitrost vožnje pa je bila zaradi vijugastih visokogorskih cest med 30 in 40 km/h. Ko smo se tako počasi pomikali na zahod proti znamenitemu jezeru Manasarovar in gori Kailash, okrog katere smo nameravali odpešaćiti tridnevno treking turo, smo se vozili skozi ogromne neposeljene doline. Doline, ki so na višini skoraj 4500 m, kjer drevesa ne rastejo več in je ponekod skoraj puščava, ponekod pa velikanska jezera in več stoglave črede jakov (jaki so tibetansko govedo) ali ovac. Zaradi višine in neonesnaženja je zrak popolnoma brez smoga in vidiš lahko več kot 100 km daleč. Modrina neba je čudovita in sonce izredno močno. Tu živijo le pastirski nomadi, naselij praktično ni.

Mount Everest, pogled iz baznega tabora (cca 5200m)

Mesto Shigatse (3900m), pogled iz samostana Tashilhumpo

Po par dneh vožnje smo prispeli v mestece Darchen (4650 m) – izhodišče naše pešpoti okrog gore Kailash. Za Tibetance in Indijce je to sveta gora, vzpon nanjo ni dovoljen. Možno pa je opraviti pešpot okrog gore – traja tri dni in je dolga skoraj 55 km. Tibetanci temu obhodu pravijo »Kora«, kar pomeni obhod, za njih je to prava romarska pot.

Naslednji dan zjutraj, še pred sončnim vzhodom, smo se odpravili na pot in v redkem gorskem zraku počasi napredovali proti prenočišču prvega dne. Vreme je bilo prekrasno, ves čas kristalno jasno in skoraj brez vetra, temperature malo nad 15 °C. Razgledi na vrhove okrog nas so bili res fantastični. Srečevali smo prijazne domačine, ki pozdravljajo z njihovim značilnim pozdravom: »Tashi Delek« - kar pomeni »Naj te spremlja sreča«. Srečevali pa smo tudi turiste z različnih koncev sveta: Argentina, Rusija, Velika Britanija, Italija, Švedska, Avstralija, Kitajska, Indija, Španija ... in še mi – štirje Slovenci. Prenočišče na višini cca 5200 m je bilo v bližini samostana Dirapuk.

Drugi dan poti je bil tehnično najbolj zahteven, saj smo se vzpeli na prelaz Dolma La Pass skoraj 5670 m visoko. Na srečo smo bili dobro pripravljene in nihče od nas ni imel resnih težav z višino. Ta dan smo prehodili 24 km. Pravljična pokrajina, kristalno čista gorska jezera, večni sneg na vrhovih okrog nas in čudovito vreme – vse to je pomagalo,

da smo lažje hodili navkreber. Vseeno pa smo se vzpenjali zelo počasi in ob tem močno sopihali. Spust je bil lažji, a dolg. Šele proti večeru smo prišli do prenočišča na višini cca 5000 m v bližini samostana Zuthulpuk.

Tretji dan nas je čakal »samo« še spust do mesta Darchen. 12 km prijetnega pohajanja ob kristalno čisti gorski rečici, ki izvira izpod enega od ledenikov. Sonce nas je gredo in kmalu smo prišli do mesta.

Naslednji dan smo se odpeljali do ogromnega jezera Manasarovar. Za Tibetance in Indijce je tudi to jezero sveto. Verjamejo, da če se umiješ z vodo tega jezera, se očistiš vseh grehov. Seveda smo to naredili tudi mi, če je že taka priložnost. Jezero leži le nekaj kilometrov stran od Darchena. Voda je popolnoma čista in ledeno mrzla (3 °C). Tudi na povratku proti Lhasi smo si ogledali še nekaj znamenitosti in posebnosti – na primer mesto Kyirong na meji z Nepalom. To mesto je najnižja točka Tibeta (2800 m). Kljub višini, ki je skoraj enaka višini našega Triglava, je tu bogata vegetacija. Gozdovi, travniki in polja kakor pri nas na Gorenjskem.

Zadnji dan v Lhasi smo si ogledali še samostan Potala in Jokhung ter zelo zanimivo tržnico z nizom malih trgovinic z izdelki tradicionalnih obrti. Nato pa je sledila dolga pot domov.

Matjaž Duh

Samostan Potala v mestu Lhasa (3650m)

Jezero Manasarovar (4500m), zadaj kar 7700 m visoka gora Naimonanyi

Puščava petih barv, zadaj reka Brahmaputra (cca 4400m)

Pešpot (Kora) okrog gore Kailash

Ana Vidmar

Dober dan! Že osemdeset let živim v včasih predmestni vasi, danes kar v ulici Novega mesta z imenom nekdanje vasi Šmihel. Sem tudi član Društva upokojencev Novo mesto in sem celo vodja sekcije Snovanja. V sekciji je kar 16 članov, ki pišemo pesmi, zgodbe in tudi pravljice. Pripovedujemo o svojem preživetem in doživetem življenju. Radi tudi opišemo dogodke naše mladosti in se pogovorimo o tem in onem iz zgodovine in seveda tudi o sedanjem času, ki, kot je vedno bilo in tudi v prihodnje bo, nikoli ne bo vsem lepo in dobro. Vedno se najde nekaj, kar nas zmoti in nam ni v korist, pa vendar vedno iščemo pametno razlago za neljube prigode in veder pogled na morebitne spodrsaljaje. Življenje je vedno enim lepo, drugim pa manj lepo.

Sama rada pišem predvsem pravljice za otroke, teh se je nabralo že kar lepo število: Frzonija, Vran Koki, Šušu in Nišu, Veverica Mumi, Vesolje, Drevo, Škrati čista voda, Teta Prekla, Želva in Oh to branje. Nekaj jih je še v povojih in čakajo na polici končne odločitve.

Poleg pravljic sem izdala tudi štiri knjige pesmi, ki nosijo naslove: Pesmi, Stihi življenja, V koščku svetlobe in

Kapljice.

V moji zbirki knjig sta tudi dve knjigi različnih zgodb za odrasle z naslovoma: Dvojno zvonjenje in Zgodbe izpod rute. V obeh je izpostavljena tematika ženska in njena vloga v svetu.

V sekciji Snovanja se lahko pohvalimo tudi s svojo založbo – seveda je to le naslov, saj denarja založba tako nima in so dejansko vse izdane knjige izšle kot samozaložniške ali bolj preprosto povedano, vsak si knjigo plača sam.

Založbo smo ustanovili leta 2015, do danes pa smo izdali že kar 36 knjig, kar ni malo za skupino upokojencev.

Ob predstavitvi Društva upokojencev in sekcije Snovanja pa nagovarjam vse, ki ste mladi upokojenci in boste brali te vrstice ter imate željo preizkusiti se v pisanju, stopite v naše vrste. Mladih upokojencev je vsako leto kar nekaj in društvo z veseljem sprejme nove člane. Za vsakogar se najde primerna sekcija, kajti naše društvo je res zelo raznoliko dejavno: likovno, jezikovno, športno – različne panoge, obrtniško, rokodelsko, gledališko, pohodniško, izletniško, bralno in tudi počitniško – Delfin.

Ana Vidmar

Martin

Naš prvi Martin bil je Krpan, kobilico svojo je imel, po svetu z njo sol je prenašal, se prijazno do svojega naroda vedno je on obnašal.

Marsikatero pa je zagodel žendarjem in dacarjem, a srečno jim vedno ušel.

Drugi Martin je trte sadil, vse leto skrbno jih negoval. Spomladi vesel je brstiče in abrenke štel.

Ob hudi uri grenko še hudiča je preklel.

Ko prišla je zlata jesen, sode je pripravil pa brente in škafe, velike kadi. Prijatlje je povabil, da so obrali mu sadež sladki. Potem je stisnil jagode sočne, sok pa pretočil v prazne je sode. V njih je brbotalo, kipelo in vrelo, čez čas pa utihnilo, obmirovalo.

Še Bog na koncu poboža polne sode s svojo roko in sok spremeni v vince rujno.

Spet goduje ta drugi Martin, napolnimo čaše, nazdravimo z njim.

Ana Vidmar

Nekoč, nekje

se našel bo nekdo,
ki raziskal bo spomine,
zapisane v spominski knjigi,
najdeni na podstrešju
že dolgo prazne hiše.

Našel stare bo zapise.
Tvoje ljubezni spomine.
Tebe takrat že dolgo več ne bo.
Preselil se boš v deželo,
kjer tudi ljubezen umre.

Takrat nekdo prepisal bo,
tvojo najdeno in pozabljeno,
močno že zastarelo pesmico.
Dahnil bode ji mladost.
Sodobni dal ji bo navdih.

Čustva obnovil zaljubljenec.
Nastala bode pesem nova.
Aktualna spet in svetu lepa,
a delček tebe še bo v njej.
Nekoč, nekje, nekdo ...

Skupaj ustvarjamo bolj povezan Šmihel

Šmihel mi je posebno ljub kraj, saj sem tukaj odraščala, hodila v osnovno šolo in danes tu z družino živim naprej. Prav zato mi je delo za Šmihel več kot le občinska dolžnost, je odgovornost do prostora in ljudi, s katerimi delim vsakdan. V obeh mandatih delovanja v Občinskem svetu Mestne občine Novo mesto sem svoje delo usmerila predvsem v izboljšanje pogojev za življenje v naši krajevni skupnosti. V tem času sem vložila večje število svetniških pobud in vprašanj, ki so se neposredno nanašale na življenje v Šmihelu. Vse so javno dostopne na spletni strani občine: <https://www.novomesto.si/obcina/obcinski-svet/vprasanja-pobude-in-pohvale/>.

Pobude so nastajale skupaj z vami, predstavniki krajevne skupnosti, krajani in krajankami, starši otrok, ki obiskujejo OŠ Šmihel, in starejšimi prebivalci, ki si želijo prijaznega, urejenega in varnega okolja. Velik del mojega dela je bil posvečen prometni varnosti in ureditvi poti, ki jih vsakodnevno uporabljamo. Med uspešno uresničenimi je bolj varna pešpot med Bajčevo in Šegovo ulico, ki je bila podana v sodelovanju s KS Šmihel. Zavzemala sem se tudi za ureditev prometne situacije na ulici Ob Težki vodi, vključitev kolesarske steze v prenovo Šmihelske ceste, za boljše osvetlitev prehodov za pešce ter ureditev postajališča in obračališča šolskega avtobusa pri šoli.

Pomembno mesto v mojih pobudah ima tudi urejeno in zeleno okolje. Z idejami o ozelenitvi otroških igrišč in sistemskem urejanju ekoloških otokov sem želela spodbuditi prijetnejši in bolj urejen prostor za življenje. Poseben poudarek sem namenila otrokom in družinam. V sodelovanju s starši so nastajale pobude za varnejše poti, mirnejši promet in urejene površine za igro ter gibanje. Verjamem, da prav skrb za mlade predstavlja temelj prihodnosti naše skupnosti.

Pogosto sem opozarjala tudi na pomanjkanje osnovnih storitev v Šmihelu, trgovine, bankomata in drugih dejavnosti, ki so za marsikoga, še posebej starejše, nepogrešljive. Zato sem vložila tudi pobudo za iskanje

rešitve, kako ponovno vzpostaviti trgovino v Šmihelu. V prihodnje bi bilo smiselno, da se manjkajoča ponudba in storitve umestijo ob načrtovano južno zbirno cesto. Ta bo razbremenila promet skozi kraj, obenem pa bi lahko postala nova točka življenja in razvoja območja.

V prihodnje si želim še več povezovanja, sodelovanja in vključevanja vseh, ki tukaj živimo in Šmihel čutimo kot svoj dom. Le s skupnimi prizadevanji lahko gradimo bolj prijazno, vključujočo in odprto krajevno skupnost, takšno, v kateri vsak prispeva svoj del k skupnemu dobremu. Skupnost nastane tam, kjer obstajata volja in želja po skupnem delovanju. Močne in povezane skupnosti se lažje razvijajo, učinkoviteje odzivajo na izzive ter imajo večji vpliv pri uveljavljanju skupnih interesov. Ustvarjajo okolje, v katerem se vsak počuti slišan, vključen in spoštovan. Zato verjamem, da je prihodnost Šmihela v sodelovanju in povezanosti.

*Maja Žunič Fabjančič
svetnica v Občinskem svetu
Mestne občine Novo mesto*

Ski Servis Koprivnik

Po nekajletnem premoru je vrata ponovno odprl Ski Servis Koprivnik, ki je sinonim za kakovostno pripravo smučarske opreme na Dolenjskem. Servis zdaj deluje na novi lokaciji – Šukljetova ulica 27 v Novem mestu (v prostorih nekdanje trgovine Vita) – in prinaša osveženo ponudbo ter sodobno opremo za vse ljubitelje snežnih športov.

»Naš cilj je nadaljevati družinsko tradicijo, ki jo gradimo že več kot 25 let. Ljubezen do smučanja in skrb za vrhunsko pripravo opreme sta del naše zgodbe že od nekdaj. Zdaj jo z veseljem nadaljujemo na novi lokaciji, še bolj opremljeni in bližje uporabnikom,« pojasnjuje Borut Koprivnik, dolgoletni serviser in ustanovitelj podjetja.

Sodobna tehnologija in celostna ponudba

Novi Ski Servis Koprivnik je opremljen z najsodobnejšo opremo Wintersteiger, ki omogoča hitro, natančno in kakovostno pripravo smuči in desk. Poleg servisa ponujajo tudi:

- letni najem smučarske opreme za otroke in odrasle,
- izposojo opreme za otroke in odrasle,

- prodajo opreme znamk HEAD in ELAN,
- menjavo opreme po sistemu "staro za novo" ali "staro za staro",
- odkup rabljene opreme ter
- strokovno svetovanje glede izbire opreme.

V sklopu prostorov je za dodatno športno podporo na voljo tudi NK Performance Lab, fitness center z osebnim trenerjem in masažnim terapevtom Nacetom Koprivnikom, ki bo poskrbel za fizično pripravo športnikov in rekreativcev skozi celo leto.

Akcija ob odprtju

Ob ponovnem odprtju v mesecu novembru vse obiskovalce čaka 10-odstotni popust na vse storitve. Ski Servis Koprivnik je odprt od ponedeljka do petka med 15. in 19. uro, po dogovoru pa tudi izven rednega časa.

Za več informacij in rezervacije:

📍 Šukljetova ulica 27, Novo mesto

☎ 040 799 990

✉ info@ski-servis-koprivnik.si

Borut Koprivnik

Prevent - center športa in rehabilitacije

V Prevent centru skrbimo za celostno rehabilitacijo po različnih poškodbah ter za ohranjanje in izboljšanje telesne pripravljenosti. Naš pristop temelji na strokovnem znanju, individualni obravnavi in sodobnih terapevtskih metodah. Izvajamo manualno terapijo v kombinaciji z različnimi terapevtskimi napravami, nudimo individualne vadbe za rekreativne posameznike in športnike ter skupinske terapevtske vadbe, prilagojene tako osebam v procesu rehabilitacije kot tudi tistim, ki želijo nadgraditi svojo telesno pripravljenost.

Posebno pozornost namenjamo tudi masažam – športnim, klasičnim in masažam za nosečnice – ki dopolnjujejo proces okrevanja in pripomorejo k boljšemu počutju. Celovito ponudbo zaokrožamo s prehranskim svetovanjem, ki podpira zdrav življenjski slog in učinkovito regeneracijo.

V našem centru verjamemo, da je telo sposobno izjemnih dosežkov, če mu prisluhnemo in mu pomagamo na pravi način.

Gregor Dornič

Gregor Dornič (levo) in Miran Kovačič (desno)

Vadbeni prostor

Miran Kovačič in Gregor Dornič v terapevtski sobi

O ciganskih in romskih naseljih

V prvi polovici petdesetih, še v dvajsetem stoletju, je bilo treba v šolo. Tisti čas je bil to poseben podvig. Od Semiča in Rožnega Dola v Beli krajini, preko Laz, Uršnih sel, Birčne vasi, čez Škrjanče in Šmihela do Novega mesta je vodila ozka prašna cesta, ki jo je nekajkrat prečkala belokranjska železnica. Od doma do šole v Šmihelu je bilo dobra dva kilometra, cesta pa je bila tisti čas običajno prazna, le nekaj motornih vozil, ovitih v oblak cestnega prahu, jo je prevozilo na dan. Pa kakšen kmečki voz z volovsko ali kravjo, poredko s konjsko vprego, je odropotal mimo. Tudi kakšnega pešca je bilo kdaj moč srečati, saj javnega prevoza v to smer še ni bilo. Ob tej cesti, od Škrjanč do križanja z belokranjsko železnico, so bile na obeh straneh ceste škrjanske njive, naprej na desni regrške, na levi pa šmihelske. Tam, kjer stoji danes železniška čuvajnica in jih je delno povozila železnica, so bile včasih naše, po domače Bezelove njive. Približno ob njihovi meji sedaj stoji krajevna tabla, ki označuje, da do tod sega Novo mesto.

Tega sem se spomnil sedaj, ko je toliko govora o novomeških Romih. Tisti čas o kakih njihovih naseljih na tem koncu še ni bilo ne duha ne sluha. Le nekajkrat na leto je cesto, ki je tekla sredi vasi, prevozilo nekaj ciganskih vozov in ob njej se je zbrala vsa vaška otročad ter prodajala zijala. V ozadju, bolj diskretno, so pazljivo opazovali starejši. Vozovi so bili polni razne krame, najbrž preprostih kuhinjskih in spalnih potrebščin, vse skupaj pa je bilo prekrito s ponjavami, ki so pozneje verjetno služile za šotore. Na vozovih so sedele starejše ženske in nosečnice ter mlade matere z otroki v naročju, v skupini za vozovi pa je stopalo še nekaj žensk z mažami (bisagami) na ramenih in kakšen moški je jahal za njimi na koščnem kljusetu. Očitno za varovanje, saj so drugi verjetno krenili po bližnjici za vasjo. Zadaj na „suri“ je sedelo več razposajenih otrok.

„Cigani se selijo!“ je šel glas od ust do ust. Komunistične oblasti kot tudi prej fašistične in nacistične, so bile do njih med vojno zelo stroge. Nekaj so jih celo pobile. Po vojni so jih ljudski odbori baje preselili v opuščene kočevske vasi, kjer je bilo prostora sicer dovolj, a so bila polja neobdelana. Sčasoma so se cigani spet znašli na robu kmečkih vasi v dolini, kjer se je dalo kaj izprositi ali pa tudi izmakniti.

Moja mati je na sorazmerno majhni kmetiji po vojni ostala vdova s tremi nedoraslimi otroki. Jaz sem bil najmlajši. Ker je hiša stala ob cesti, je morala biti stalno na preži. Ko se je na cesti pojavila ciganska kolona, je uporabila posebno metodo. Od ceste do hiše je običajno dovolila le ženski, ki ji je najbolj zaupala, mi otroci pa smo morali ostati v hiši na straži. Dolgo je namreč med ljudmi krožila anekdota o naivnem gospodarju iz vasi, ki je pustil orodje nezaklenjeno v gospodarskem poslopju. Sedel je na klopi pred hišo ob cesti, pa pride mimo cigan s sekiričem v roki.

To se je zdelo počivajočemu zanimivo, saj ni bil vajen videti cigana z orodjem v roki. Pa mu reče: „Daj, pokaži!“ Cigan mu ga poda, on pa ga potežka, preizkusi ostrino in pravi: „Dobro orodje! Ga prodaš?“ Cigan se je strinjal, vzel ponujen denar in izginil po beli cesti proti mestu. Kako presenečen je bil potem kmet, ko je hotel kasneje uvrstiti kupljeni sekirič med svoje orodje na gospodarskem poslopju. Tam, kjer je bil prej njegov sekirič, je zevala luknja. Od cigana je kupil lastnega.

Kot rečeno, povojna oblast je bila zelo stroga do ciganov in jih je pregnala, če so se pojavili v bližini vasi ali mest. Je pa na eno oko zamižala, če so se ukvarjali s kakršnimi koli koristnimi dejavnostmi, recimo s preprodajo orodja in potrebščin za gospodinjstvo, s kovaštvom, z brusilstvom ali čim podobnim.

Tudi po okolici Škrjanč je krožila družina in na obronku gozda, zdaj na eni, zdaj na drugi strani vasi, postavila svoje šotore ter prižgala kurišča. V dolini pod vasjo so imeli svoje delovišče. Tu so ob studencu razbijali kamen za utrjevanje ceste, ki je skozi vas vodila proti Semiču. Ob to cesto sta potem gramoz, ki so ga natolkli cigani, navozila šmihelska furmana Ude in Staniša. Za ta namen sta imela poseben voz s „trugo“. Ob cesto vse od Šmihela do Birčne vasi sta navozila kupe gramoz ali peska. Cestar Ovniček, ki je bil zadolžen za ta del ceste, ga je po potrebi raztrosil po cesti. Svojo nalogo je opravljal zelo vestno. Otroci smo se ga bali, kajti sveže nasuti kupi ob cesti so nas strašno privlačili in pogosto smo jih na poti v šolo ali iz nje razdejali, kar ga seveda ni razveselilo.

Vodja skupine, ki je tolkla kamen na Škrjančah, je bil Miha Brajdič. Njegovi so ga ubogljivo poslušali, ostali spoštovali, saj se je dalo zanesti na njegovo besedo. Treba je vedeti, da je bilo v tistem povojnem času, v drugi polovici štiridesetih, v petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja, veliko zemlje v okolici mesta kmetom zaplenjene (kot kazni za nesodelovanje v medvojni revoluciji in po njej), torej v nekakšni obči lasti, za katero ni skrbel nihče, dejanski lastniki pa nanjo niso imeli vstopa. Nekaj pa je bilo tudi od partizanov požganih in razrušenih graščin. Kot na primer Ruperčvrh in Poganci, katerih lastniki so bili v nekakšni revolucionarni ihti pregnani ali pobiti. Ruševine teh gradov je mogoče videti še danes. Prav ta Miha je za svoje na zemljišču gradu Ruperčvrh ob cesti proti Birčni vasi postavil kolibo. Kmalu so njegovemu zgledu sledili še drugi in tako je, po mojem vedenju, zraslo prvo stalno cigansko naselje v novomeški okolici.

Otroci iz vasi Škrjanče, Boričevo in Vrh pri Ljubnu smo hodili peš v šmihelsko osnovno šolo. Pot se nam je zdela seveda predolga, pa smo si jo vsaj domov grede skrajšali tako, da smo ubirali bližnjice. Iz šole smo krenili kar počez,

prečkali železnico in šmihelska polja. Tam, sredi njiv, je stala Štrukljeva hiša, v kateri sta živela ostareli oče in njegov slepi sin Ivan. Potem nas je pot preko ozkega gozdička pripeljala na drugo stran šmihelskih njiv, pa po obronku gozda spet do železnice in nazaj na Škrjanče. Zakaj to pripovedujem? Ker nas je nekega dne, verjetno še v prvi polovici petdesetih let, na obrobku gozda presenetil ciganski šotor, ob njem ognjišče, v nas pa so se zapodili ciganski psi. Seveda smo se temu kraju v bodoče izogibali. Nekaj let pozneje je krajevna skupnost Šmihel poskrbela, da so šotori z obronka gozda izginili, zamenjal pa jih je bolj udoben železniški tovorni vagon. Ta vagon je bil osnova za sedanje komunalno opremljeno šmihelsko cigansko naselje na nekdanjih šmihelskih njivah.

Zanimiva je zgodovina ciganske hišice ob belokranjski železnici, nasproti elitnega novomeškega naselja Regrške košenice. Kaže, da se bo v kratkem kljub eminentnemu sosedstvu razvilo v novo cigansko naselje. Vsaj hitro rastoče število streh kaže na to. In kako se je začelo? Od vasi Škrjanče do gostilne Hrib in belokranjske železnice se je svoj čas raztezalo škrjansko polje, za katerega so oblasti zagotavljale, da nikoli ne bo zazidljivo. Ena njiva na tem polju je bila po nekem čudnem naključju v lasti kmeta Staniše iz Gotne vasi. Ta je prišel navzkriž s svojimi domačimi in iz nekakšne čudne trme je delček te njive prodal. Komu? Marjanu Brulcu, sinu prav tistega Mihe Brajdiča, ki je na Škrjančah svoj čas tolkel kamen. O Marjanu Brulcu je treba povedati nekaj besed. Bil je podoben svojemu očetu. Mož beseda, zaposlen v novomeški IMV in zelo aktiven pri šmihelskih gasilcih. Skratka, zaupanja vreden človek. Moja mati, ki je imela njivo poleg, ni nasprotovala nakupu, ko je izvedela, kdo bo novi sosed. Marjan je na kupljeni parceli postavil kolibo, a stvari so se zapeljale v neželjeno smer, ko si je vanjo pripeljal ženo, ta pa svoje cigansko sorodstvo. Marjan je potem kmalu umrl, stvari pa so še danes nespremenjene.

Taka je zgodba o nastanku treh ciganskih naselbin, ki so najbližje Šmihelu in katerih nastanku in rasti sem bil priča. Sta pa še nekoliko bolj oddaljeni naselji z zanimivo zgodovino nastanka, o kateri so mi pripovedovali drugi. To sta naselji v Pogancih in Žabjak, menda največje cigansko naselje na Dolenjskem. Obema je po pripovedovanju botrovala nekdanja jugoslovanska vojska. V naselju Bršljin na severozahodu Novega mesta je bila nekdanja ena večjih vojašnic v tedanji Jugoslaviji, na drugi strani mesta, v podzemnih rovih blizu opuščenega gradu Poganci, pa je imela ta vojska skladišča streliva in podobnega blaga. Na obe strani mesta so torej prihajali služiti vojaški rok fantje iz vse Jugoslavije. V skladišču Poganci je bila celo speljana železniška proga. Oba vojaška objekta in njuni posadki pa so bili iz različnih vzrokov zanimivi tudi za cigane in kmalu so se naselili ob njih. Zacvetela je ilegalna trgovina z orožjem, strelivom, hrano in belim blagom. Naselji sta rasli, Balkan pa se je spreminjal. Ko je doli zaropotalo, so od tam bežali ljudje. Cigani in tako imenovani civili. Svoji k svojim. Ko se je doli umirilo, so se eni spet vrnili, drugi ne. Tako se govori. Dokazati je težko, saj prave evidence menda še ni in je, kot kaže, nikoli ne bo.

Tone Jakše

P.S.

Kot vidite, sem v spominih skoraj dosledno uporabljal staro slovensko besedo cigani. Ne vem, zakaj bi se je sramovali, saj tudi v drugih evropskih jezikih, romanskih in germanskih, uporabljajo podoben izraz za narod, ki že dolga stoletja živi med nami. Leta in leta sem živel na severu Evrope in tam spoznal med drugimi tudi nekatere ljudi, ki jih Švedi pravijo finska cigenare. Skoraj dosledno se oblačijo v svojo pisano narodno nošo, med sabo se pogovarjajo po svoje, obnašajo se po svoje in nihče jim nič noče. Ker se tudi oni ne vsiljujejo drugim. In tako je prav.

Profesorja Bačar in Dodič

(V petek, 8. avgusta 2008, je bil pogreb profesorja Karla Bačerja. Nanj in na njegovega dobrega prijatelja, profesorja Milana Dodiča, me vežejo zanimivi spomini iz mladostnih let. Ker sem jih v celoti ali le po delčkih že pripovedoval v kaki družbi kot neke vrste anekdote in so bile potem spremenjene posredovane naprej, kot vsaka stvar, ki se širi le v ljudskem izročilu, jih sedaj zapisujem.)

Bilo je to v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Takrat sta profesorja Dodič, ki je bil že bibliotekar v Študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu, prej pa predavatelj na tamkajšnji gimnaziji, in Bačer, ki je še poučeval na novomeškem učiteljskiču, skoraj vsak konec tedna obiskala škrjansko gostilno Na hribu.

Oba sta bila slavista, zbiralca ljudskega pripovednega blaga, poznavalca književnosti, svetovne in slovenske, od te pa zlasti obdobja moderne in vsega, kar je temu sledilo. Po dobri večerji, gostilna je takrat slovela zlasti po okusnih, v krušni peči pripravljenih kurah in prav tam pečenem domačem kruhu ter nekaj poličkih pijače iz lastnega vinograda v Knežiji nad Hmeljnikom, se je seveda razvnela strokovna debata, ki je postajala vse srditejša. Včasih sta potem našla skupni jezik in se zadovoljna vrnila v Novo mesto, včasih pa tudi ne.

Tisti večer, ko sem ju srečal jaz, sta bila hudo različnih mnenj, pa tudi njuno argumentiranje je bilo že močno poenostavljeno. Zime so bile tedaj še hude in globok sneg je odeval pokrajino. Cesta proti Škrjančam, kjer sem doma, tam pa je tudi omenjena gostilna, je bila splužena. Kar pet parov konj je dopoldne vleklo leseni plug do Novega mesta in nazaj do Uršnih sel. Za njim je ostala deviško bela cesta, ob njej pa na vsaki strani visok greben narinjenega snega.

Vračal sem se iz kina, torej je moralo biti tam med deseto in enajsto uro zvečer. Tišina vsenaokrog, kakršne danes zlahka ne najdeš več, in nikjer nobene luči. A kadar je bilo tako in je bilo jasno, je sneg kar žarel v lunini svetlobi. Prišel sem do belokranjske železnice, ki je tam prečkala cesto, in

zagledal v medli svetlobi dvoje majavih moških senc. Vsaka je stala na eni strani ceste. Umaknil sem se v temo pri železniški čuvajnici in opazoval pojavi na cesti.

Kakih deset metrov od mene sta bili in v medlem luninem soju postajali vse bolj razločni. Potem sem zaslišal rahlo šelestenje, kot bi nekdo zlival toplo tekočino v sveži sneg. Kmalu pa tudi njun pogovor:

»Korel, ti si osel!«

»Ne, Milan, ti si osel!«

Pa spet čez nekaj časa:

»Milan, ti si osel!«

»Ne, Korel, ti si osel!«

In v tem stilu naprej. Oddahnil sem si in iz varne sence še naprej poskušal z očmi in ušesi prodreti v temo. A kmalu je bilo te globoke debate konec in vsak po svoji strani ceste sta postavila nadaljevali pešačenje proti Novemu mestu. Nisem se jima upal pokazati, kajti prepoznal sem ju. Bila sta profesorja Milan Dodič in Karel Bačer, jaz pa dijak. Takrat je veljala še stroga hora legalis, kar pomeni, da je bilo novomeškim srednješolcem dovoljeno biti zunaj le do osme ure zvečer.

Pozneje sem ju še srečeval v različnih vlogah. Profesorja Dodiča, ko sem bil kot študent knjižničarstva v občinski matični knjižnici Mirana Jarca na praksi, profesorja Bačerja pa, ko je že kot upokojenec lektoriral Dolenjski list, jaz pa sem bil tam novinar.

P. S.

Tista zimska noč je bila kratka. Že po nekaj urah spanca sem moral spet v šolo. Pri čuvajnici sem postal. Na vsaki strani ceste je bilo moč v narinjenem kupu snega videti zlato obrobljeno luknjo.

Ki je potem ob prvem pišu izginila.

In izginil je tudi tisti sneg.

In izginila sta profesorja.

In izginili bomo mi.

In z nami tudi ti spomini.

Tone Jakša

Vlasta Šmajdek,
Predsednica Sveta KS

Poslabšana prometna varnost na Šmihelski cesti

Po prenovi Šmihelske ceste od Pekarne do uvoza za Regrške Košenice smo zaznali poslabšanje prometne varnosti. Gre za odsek 2501, ki je v upravljanju Direkcije RS za infrastrukturo (DRSI).

Prometne nesreče se dogajajo predvsem na odseku Lady bar – uvoz na Regrške Košenice.

Zahteve Sveta KS Šmihel poslane na DRSI:

- Izvedba študije ustreznosti asfalta na omenjenem odseku.
- Sprejetje ukrepov, ki vključujejo:
  - vzdrževalne dejavnosti,
  - popravilo vozišča,
  - preverjanje koeficienta drsnega trenja.

Mnenje Sveta KS Šmihel je, da je asfalt na tem odseku pregladek, kar lahko povzroča slab oprijem vozil in posledično povečuje tveganje za nesreče.

Predlogi za izboljšanje prometne varnosti:

- rezkanje asfalta za povečanje hrapavosti,
- preplastitev z ustreznim asfaltom,
- postavitve opozorilnih tabel (spolzka cesta),
- namestitve merilca hitrosti,
- dodatni ukrepi za zmanjšanje drsnosti vozišča.

KS Šmihel razpolaga tudi s fotografijami prometnih nesreč na tem delu odseka prometne ceste, ki potrjujejo resnost težav.

Dne 15. 5. 2025 smo prejeli dopis DRSI, v katerem navajajo naslednje:

- Izvedli so analizo prometnih nesreč na rekonstruiranem odseku regionalne ceste R3-664/2501 Gaber–Uršna sela–Novo mesto (od km 29,150 do km 20,850), ki je bila obnovljena leta 2020.
- Analiza obdobja od zaključka rekonstrukcije do leta 2023 je pokazala, da nižje torne lastnosti asfaltne vozišča niso glavni razlog za nesreče. Glavni vzroki so bili predvsem neupoštevanje prometnih pravil.
- Na odseku je že postavljena začasna prometna signalizacija, ki opozarja na drsnost vozišča v dolžini 500 metrov.
- Kljub temu bo DRSI naročila meritve tornih lastnosti na tem odseku. Na podlagi rezultatov bodo sprejeti morebitni dodatni ukrepi za izboljšanje prometne varnosti.

Prosimo vse voznike, da na omenjenih odsekih vozijo previdno, upoštevajo prometno signalizacijo ter prilagodijo vožnjo razmeram na cesti.

Začasne omejitve hitrosti na 30 km/h na odseku državne ceste R3-664 (Gaber–Uršna sela–Novo mesto) mimo Osnovne šole Šmihel.

Na Prometno inšpekcijo družbe za državne ceste (DRSI) ter na Oddelek za promet Mestne občine Novo mesto je bila naslovljena pobuda in zahteva za nujno odreditev začasne omejitve hitrosti na 30 km/h na odseku državne ceste R3-664 (Gaber–Uršna sela–Novo mesto) mimo Osnovne šole Šmihel.

Razlog za pobudo so spremenjene prometne razmere, ki neposredno ogrožajo varnost otrok in drugih ranljivih udeležencev v prometu:

- pri OŠ Šmihel potekajo gradbena dela, na gradbišče se dnevno vozijo osebna vozila, tovornjaki in težka mehanizacija neposredno ob šolski stavbi,
- vhod in izhod v šolo sta začasno speljana le tri metre od roba vozišča državne ceste,

- učenci večkrat dnevno prečkajo cesto zaradi pouka v prostorih Zavoda Baraga, kosila v Domu starejših občanov ter jutranjega varstva in podaljšanega bivanja v matičnih prostorih šole.

Zaradi navedenega je bil naslovnikom predlagan nujni ogled na terenu ter izvedba ukrepov:

- odreditev začasne omejitve hitrosti na 30 km/h,
- postavitve varovalne ograje na pločniku ob odseku državne ceste mimo OŠ Šmihel,
- ter ostali tehnični ukrepi, ki bodo zagotovili večjo varnost.

Ukrep je nujen, saj trenutna prometna ureditev ne zagotavlja varnosti otrok, varovancev VDC in DSO ter obiskovalcev Zavoda Baraga, ki večkrat dnevno prečkajo državno cesto. Ob prihajajoči jeseni in zimi se bo nevarnost zaradi slabše vidljivosti in mokrega cestišča še povečala.

Verjamemo, da bi začasna omejitev hitrosti bistveno prispevala k večji varnosti ter preprečila možnost nesreč. Svet KS pobudo podpira in se zahvaljuje g. Domnu Čampi za poslano pobudo ter prizadevanja za varnost v naši skupnosti.

Avtobusni prevozi NOMAGO in ustavljanje avtobusa na do sedaj označenih postajališih

Svet KS Šmihel je 11. 9. 2025 posredoval vprašanje na Mestno občino Novo mesto, ker ugotavljamo, da se, odkar je avtobusni prevoznik NOMAGO prevzel prevoze, avtobus ne ustavi več na vseh postajališčih v KS Šmihel, kot je bilo ustavljanje urejeno pred njihovim prihodom.

Prejeli smo naslednji odgovor:

„Na Liniji 5 smo se soočili z več težavami, ki so zahtevale nekaj sprememb, katere so bile potrebne tudi iz povsem tehničnega vidika vodenja evidence števila potnikov.

Če govorimo o Regrči vasi in Košenicah je predhodno avtobus ustavljal na nekje 20 »postajališčih«, večini neurejenih. Vpisani časi so bili zato neizvedljivi. Ta časovni manjko se je reševalo z izpustitvijo postajališč Glavni trg in Novi trg. Nobena od teh sprememb ni bila nikoli vnesena v vozni red.

Staro stanje je lahko vidno v prilogi »dejansko stanje«. Ker ta pot ni bila nikoli vnesena v noben vozni red je bila razbrana iz vožnje z avtobusom in iz komunikacije z vozniki. Nekje februarja smo pristopili h koncesionarju s predlogom preureditve poti v enotno krožno potezo, ki smo jo preizkusili in uskladili v novo rešitev, ter pripravili ustrezne vozne rede. S tem smo skoraj razpolovili dolžino s čimer smo potnikom skrajšali čas potovanja ob isti pokritosti. Smer vožnje je bila izbrana kot tista, ki zajema največ obstoječih postajališč, s čimer je vožnja mogoča takoj in se manjkajoča postajališča ureja naknadno.

Trenutno imamo v projektiranju postajališče v Košenicah pri tiskarni Vesel, ki ga bomo uredili in prestavili na nasprotno stran ceste, kjer se že nahaja pločnik. S to ureditvijo se bo lahko postajališče pri h.š. Košenice 90, ki nima vstopne ploščadi, ukinilo. Po predstavitvi je želja postaviti dodatno postajališče ob h.š. Košenice 1. Postajališče pod fitness centrom trenutno ni v uporabi, ker se nahaja na napačni strani ceste. Dodatna postajališča ob novi trasi se bodo urejala po potrebi v sodelovanju s krajevnima skupnostnima.

Javnost je bila o spremembi obveščena že avgusta, ko so bili na postajališča nameščeni novi vozni redi, na katerih se nahaja poimenovanje postajališč. Hkrati se na vseh postajališčih nahajajo sheme. Vse to z namenom, da je uporabnikom možno razbrat delovanje sistema. Na nekaj postajališčih še manjkajo table, ki jih bomo priskrbeli v kratkem.

Menimo, da je predlagana varianta občutna izboljšava glede na predhodno stanje, ter uporabnikom omogoča boljše, hitrejše in predvsem bolj predvidljivo storitev. Veseli nas, da ste krajevne skupnosti pokazale interes pri urejanju mestnega prometa.“

<https://www.nomago.si/avtobusni-prevozi/mestni-promet/novo-mesto/vozni-red>

Izlet krajanov Šmihela dne 29. 11. 2025

Na zadnji novembrski dan nas je krajane Šmihela sonce pospremlilo na kulturno in doživljajsko obarvan izlet po Dolenjski, ki je združil glasbo, poezijo, tradicijo in domače gostoljubje. Čeprav Mirna Peč ni daleč od Novega mesta, nam je prinesla veliko novih doživetij in spoznanj, ki jih doslej še nismo poznali ali obiskali.

V Muzeju Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka smo se srečali z bogato glasbeno in literarno dediščino kraja. Ob interaktivni razstavi o Slaku smo si krajanje posneli pesmi za spomin in odkrili, da smo prav dobri pevci, ko smo skupaj zapeli Slakovi pesmi V dolini tihi in Čebelar.

Lojze Slak je nekoč dejal:

"Glasba je kot prijatelj – vedno je z menoj, kadar jo potrebujem."

Ta misel nas je spremljala skozi ves obisk muzeja, saj smo ob zvokih harmonike začutili, kako močno je glasba povezovala ljudi.

V Šentjuriju na Dolenjskem nas je Pavčkov dom popeljal v pesnikov svet – med knjige, fotografije in osebne predmete, ob katerih smo začutili njegovo ustvarjalno moč. Sprehod do cerkvice sv. Jurija je dodal še zgodovinski pridih.

Na izletniški kmetiji Barbo smo ob kozarcu vina, zvokih harmonike, na katere smo tudi zaplesali, in domačem kosilu spoznali zgodbe o Slaku ter se ob spomeniku poklonili njegovemu delu.

Za zaključek smo obiskali farno cerkev sv. Kancijana v Mirni Peči, kjer nas je župnik Blaž Franko prijazno sprejel in nam predstavil zanimivosti o cerkvi ter o vseslovenskem blagoslovu motorjev, ki vsako leto privabi na tisoče obiskovalcev.

Skupaj smo se fotografirali, s telefoni pa naredili veliko posnetkov udeležencev, da bo spomin na ta dan še bolj živ. Čeprav se izleta veliko krajanov ni udeležilo, smo bili v

Seznanitev krajanov s sakralno stavbno dediščino v cerkvi Sv. Jurija v Šentjuriju

prijetni družbi in zadovoljni, saj ni pomembno le, kam nas pot vodi, temveč tudi, s kom jo delimo. Med sabo smo se pogovorili, se nasmejali in odkrili kotičke, ki so nam bili doslej neznani.

Kratek izlet v Mirno Peč in Šentjurij je pokazal, da tudi bližnji kraji skrivajo zaklade, ki jih je vredno odkriti. Bil je preplet kulturne dediščine, glasbe, poezije, sakralne arhitekture in pristnega dolenjskega gostoljubja. Vsak postanek je ponudil nekaj posebnega – od interaktivnih doživetij v muzeju preko Pavčkove poezije do domačih okusov in prijaznih srečanj.

Tone Pavček pa nas je s svojo poezijo spomnil:

"Na svetu si, da gledaš sonce. Na svetu si, da greš za soncem. Na svetu si, da sam si sonce in da s sveta odganjaš – sence."

In prav to smo storili – skupaj smo odkrivali sončne kotičke Dolenjske ter jih napolnili z druženjem, pesmijo in toplino.

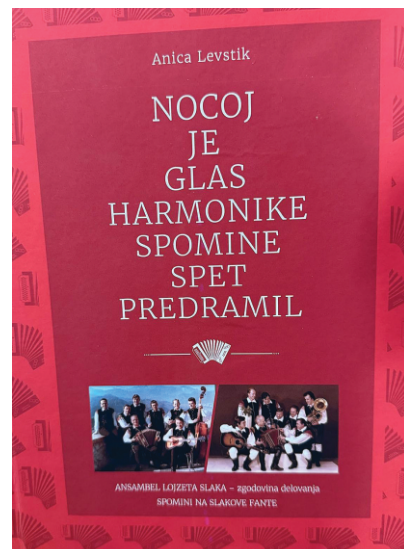
Vlasta Šmajdek

Farna cerkev sv. Kancijana v Mirni Peči, župnik Blaž Franko

Pavčkov dom v Šentjuriju - ogled spominske zbirke

Ob glasbeni kulisi v Muzeju Lojzeta Slaka smo krajani posneli svoj videospot

V Pavčkovem domu smo prisluhnili pripovedi o pesniku.

Na turistični kmetiji Barbo nas je Slakova glasba povezala v ples, smeh in veselje.

Obvoznica Šmihel

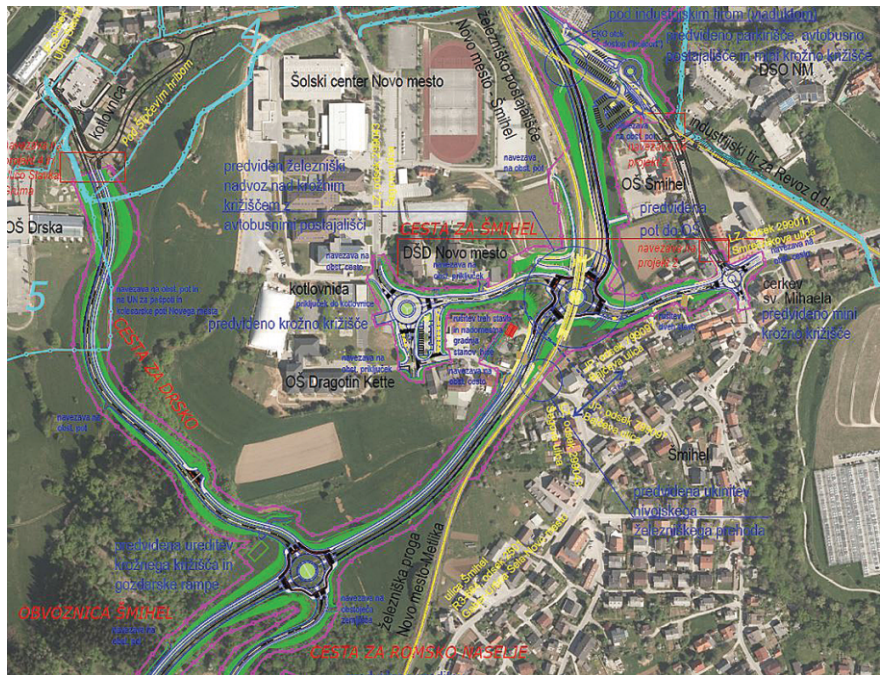
Obveščamo vas, da je bil 11. 11. 2025 na Portalu javnih naročil objavljen pomemben korak za naš kraj – začetek postopka za izdelavo projektne dokumentacije za gradnjo obvoznice Šmihel.

- Številka objave na PJN: JN008818/2025-EUe16/01

- Predmet naročila: priprava projektne dokumentacije za obvoznico Šmihel

Objava je dostopna na spletni strani: www.enarocanje.si/#/pregled-objav/957268

Gradnja obvoznice bo v prihodnjih letih prinesla večjo prometno varnost, razbremenitev naše krajevne skupnosti ter prijetnejše bivalno okolje za vse nas. Veseli smo, da se projekt premika naprej.

Ko se decembrski večeri zavlečejo v tople pogovore ob svečkah in dišečem čaju, se v domovih znova prebudi želja po starih, preizkušenih receptih.

Sadni kruh je ena tistih dobrot, ki nas povezuje z otroškimi spomini – ko je babica iz pečice potegnila zlatorjavo pecivo, posuto s sladkorjem v prahu, smo vedeli, da je praznik resnično prišel.

Naj bo ta recept povabilo, da si vzamete trenutek zase, da zamesite testo, v kuhinji ustvarite prijetno toplino in z družino ali prijatelji delite kos sladkega šarklja.

Naj bo vaš dom poln vonja po praznikih in srca polna radosti.

Sadni kruh

Sestavine

- 150 g margarine Rama za peko
- 150 g sladkorja
- 5 jajc
- 250 g moke
- ½ zavitka pecilnega praška
- 200 g suhega sadja (suhe slive, marelice ...)
- 50 g rozin
- 100 g na drobno narezanih mandljev ali orehov
- 2 žlici ruma

Priprava

1. Suho sadje na drobno narežemo, dodamo rozine, mandlje in prelijemo z rumom; potresemo s tremi žlicami moke.
2. Margarino dobro zmečamo, dodamo sladkor, jajca in dobro spenimo.
3. Pecilni prašek dodamo moki in počasi primešamo margarini. Dodamo še suho sadje.
4. Maso dobro premešamo in vlijemo v pripravljen podolgovat pekač.
5. Pečemo jo pri 180–200 °C približno 40 minut. Pečeno pecivo ohladimo, potresemo s sladkorjem in ponudimo s sadno omako ali sladoledom. Naša krajanka Andreja Kostrevc je recept že preizkusila. Čudovito izgleda in je prava poslastica za te hladne dni.

topdom

Odenite prostore v
vrhunske notranje barve Sigma

Odlična pokrivnost
za boljši rezultat

 SIGMA
COATINGS

Vaš rezultat šteje. Sigma.

DISTRIBUTER

topdom
URADNI

ZA SLOVENIJO

Želimo vam srečno in uspešno leto 2026.

topdom.si

Secret Safari: Sigma barva leta 2026

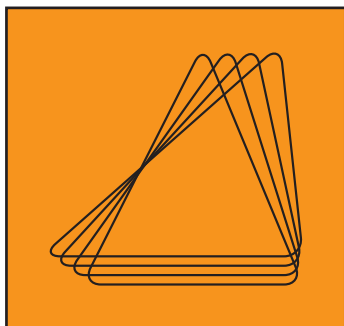
Posebnost barve Secret Safari je njena vsestranskost. Odlično se preleva z vrhunskimi trendi v notranjem oblikovanju, ne glede na to, če je vaš slog pristen, vizionaren ali ekspresiven. Najpomembneje pa je, da je to odtenek, ki vam daje prostor, da ste to, kar ste.

Želimo vam lepe praznike ter srečno, zdravo in barvito leto 2026.

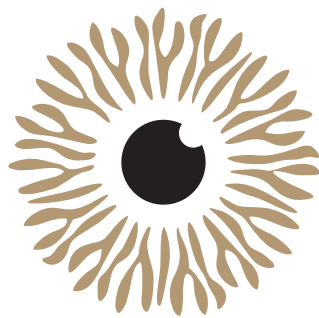

TISKARNA
VESEL

**ŠOLSKI CENTER
NOVO MESTO**

*Vsem krajanom in
krajanom naše skupnosti
želimo v novem letu veliko
zdravja in sreče.*

PREŠKAR
O Č E S N I C E N T E R

Zobozdravnik RECELJ

Zahvala ob izidu glasila *Šmihelčan*

Dragi bralci,

z izidom tega glasila smo ponovno dokazali, da je naša skupnost povezana, ustvarjalna in polna srčnosti. Iskrena hvala donatorjem, ki ste s svojo podporo omogočili, da je glasilo ugledalo luč sveta. Brez vaše pomoči bi naš trud težje dosegel bralce, zato je vaša podpora neprecenljiva.

Posebna zahvala gre g. županu Gregorju Macedoniju, ki je s svojim nagovorom obogatil vsebino glasila. Njegove besede so prinesle spodbudo, vizijo in občutek povezanosti, ki ga v naši skupnosti še posebej cenimo.

Hvala tudi institucijam, ki s svojim delom bogatite naš kraj in ste s prispevki obogatili *Šmihelčana*. Prav tako se zahvaljujemo krajanom, ki ste sodelovali s prispevki, zgodbami in fotografijami – vaša ustvarjalnost daje glasilu dušo in toplino.

Naj bo *Šmihelčan* tudi v prihodnje prostor, kjer se srečujejo misli, ideje in srčnost naše skupnosti.

Srečno, zdravo in uspešno novo leto 2026.

